

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Hét hónap ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 25 korona.
 Hét hónap ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-hetesben petít sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillés.
 Egyhét napos petít. sor 40 fillés.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 387.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. m.
 TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, október 28.

Nál számunk főbb közleményei:

- Haldoklik a békaakció.
- Szomorú jelentés Aradmegye közállapotáról.
- Gyilkosság biztosítási csalásért.
- Az edelényi rablógyilkos az esküdtzék előtt.
- Bonyodalma egy gyermek holtteste körül.
- Barkóczy a tanárforradalomról.
- A fekete golyó áldozata.
- Az olasz-török háború.
- Boldogtalan mézesetek.
- Regula bucsuzik menyasszonyától.

Pusztulnak az erdők.

Arad, október 27.

Mintha csak a pihenő, vagy a fáradt költő szólalna meg Dálnoki-Nagy Lajos alispánban, aki elpanaszolja legutolsó, a hétfői megyegyűlés részére készülő jelentésében: pusztulnak az erdők, fogynak a fák. A hegyek tölgy-oldalát sorra nyírják le a fa-spekulánsok; nem marad otthona merengő hangulatnak és hovátovább az ősz nem talál a megyében olyan rengeteget, amelynek bánatos fáin alatt olyan sokatmondóan zizegne az avar.

Bizonyos, sőt az alispán a maga jelentésének folytatásában maga is világosan elmondja, hogy az erdők pusztulását nem ilyen romantikus okok miatt panaszozzák. Az erdő-irtás nevezetes, megszívlelni való gazdasági jelenség, amelynek káros hatásait eddig csak jövendőlgették, ma pedig be is következett.

Ahogy az állattenyésztés rohamos sorvadását csak akkor méltatták figyelemre, amikor annak következménye, a husdrágaság bekövetkezett, az erdők sorvadása és eltűnése is most látszik előttünk igazi fontosságában, amikor a fadrágaság beköszöntött. Mert a tüzelőanyag nagy drágulása, ha annak egyéb, részben természetes, részben mesterséges okai is vannak, erre a dologra vezethető vissza.

Valaha kimeríthetetlennek tetszett az országnak ez a nagy tőkéje, amelyből jelentős rész jutott Aradmegyének. Kevés mód is volt a kiaknázására, s hiányzott a vállalkozó szellem, amely a tölgyesekbe, a fenyvesek ezerholdjaiba nehéz pénzeket ölt volna bele. A fabörzéken sóhajtvá beszélnek azokról a potom pénzekről, amelyért csak tíz esztendő előtt erdőt lehetett venni. Akinek volt, úgy tekintette, mint talált jószágot, amit nem kellett ültetni, művelni, amit az Isten növesztett, érlelt; odacsúta tehát olesó áron, potomságért. Még az állam se volt különb. Az osztrák-magyar államvasutársaság olyan áron kapta a Krassószörénymegyei erdő-rengetegeket Lónyay pénzügyminisztertől, hogy azt ma el se hinnék.

A fák nem nőnek az égig és nem nőnek meg egy esztendő alatt. A kiirtott erdő helyére száz-százötven év alatt nő újabb erdő, s az emberek nem várnak százötven évig, a míg az egyik erdőt a másik után irtják. Ilyes-

formán kevesbedett az erdők száma és területe, a kevesebb erdő drágább lett, viszont az erdő árának emelkedése csak fokozta az erdő után való keresletet, s az erdő-irtást; szóval az okok és okozatok versenyezve játszottak közre abban, hogy az erdők közel jussanak a vég-elsovadáshoz.

Mérhetetlen kára van ennek. Az erdő hiánya kárára van magának az erdő vidékének, amely többnyire mezőgazdasági foglalkozást nem tud üzni s az erdőnek mégis sok hasznát látta. A fa-kontingens fogyása megdrágítja az építő-anyagot — s közvetve a lakásokat is — és megdrágította máris, a jövőben pedig fokozottabban fogja drágítani a tüzelő-anyagot. Emellett az erdőkkel az országnak bizonyos tartaléktőkéje fogy el, amelyet nehezen pótolhat.

Vajon használni fog-e az alispán komoly intése, amelyet különben nem csupán a jelentésébe foglalt, hanem a lelkészek, tanítók és az értelmes gazdák figyelmébe is ajánlott? Kevés a valószínűsége. A jelennek haszna elaltatja a felelősséget, amelylyel az utókornak tartozunk s ha az urbéres község jó áron adhatja el az erdejét, amely talán még nem érett meg az irtásra s amelyre szüksége lehet, nem gondol a későbbi következményekre. Viszont a fatermelő se fogja mellőzni a jó konjunkturákat, amikor a fa ára nőttön nő s nem csinálhat lelkiismereti kérdést abból,

A kóc-gyeplő, meg a kender-hám.

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

Ebéd után azt mondta Noyák, a kovácmester:

— Leányom, készülődj, mert kimegyünk a tanyára. Az uraság lovait kell megpatkolnom, azonfelül elromlott a féderes hintó is. Ott künn szép tájékok vannak, kedvedre pingálhatsz.

A leány, a festőművész, névszerint Jolán — miután bejárt néhány festőkolóniát és még mindig nem vesztette el a hajlamát — azonnal készülődött is. Nevezetesen magára terítette a galléros köpenyét és hóna alá kapta a festékes dobozt.

— Mert hát, folytatta a gondolkodást Noyák, a kovácmester, épen séggel nem kell szégyenkezned, amiért az apád iparos. Tudom, hogy te finom urakkal szoktál érintkezni, de hát én sem vagyok a legutolsó. A plébános urak, akiknek bádög Krisztusokat szoktam készíteni a Kálváriára, mindig meg voltak velem elégedve, sőt azt is mondhatnám, hogy szeretnek. Rendesen kezelnek és úgy hívnak, hogy mester.

Azzal befogta a girhes lovat a rozzant kosiba, fölrakta a lópatkoláshoz szükséges szereszközöket.

— Ide ülj mellém és ne szégyenkezzél. A ló kehes volt, félszemére vak, de azért vigan ügetett az alkalmas uton. A vaksága most jól jött, mert nem vette észre az ebédutáni szenderegésből felugráló nyulakat s szinte

mondhatni, hogy szerencsétlenségében örült a vidéknek, a szeptemberi hangulatokkal teli levegőnek.

Maga a pakolás hamar elkészült, a féderes kocsinak sem volt olyan nagy baja, mint azt hinni lehetett volna, alkonyat táján megérkezett Noyák a találka helyére. A kis ákácosszélén volt ez, a lankás dűlön, ahol Jolán feje alá támasztott karokkal bámult a levegőbe. A galléros köpenyét leterítette a sárguló fűre, a festékes ládikó azonban föl sem nyitotta.

— Meg van-e a kép? — kérdezte az öreg.

— Nem csináltam semmit, felelte a leány, nincs hangulatom. Aztán meg a levegőben sincs hangulat.

— Fenét nincs, mondta a kovácmester, nyilván kényelmesebb a heverés.

A leány villat vont.

— Apám, maga ezt nem érti. Ha nincs az embernek témja, akkor hiába fog munkához. Nem megy és szerszer is nem megy.

A kovács etelepedett a fűre és megtömté a pipáját.

— Hallod Jolán, mondta derülten, semmi sem könnyebbannál! Jó, hogy szóltál, mert bennem rejlik az elégtétel, meg a téma. Nekem nagyon tetszik ez a vidék, aztán a ló sem kutyta, habár vaka félszemére. Ez a téma.

— Ez? kédezte álmos hangon a leány.

— Persze!

— Aztán logy menne tovább?

— Hát igen szépen. A szekeret felfordítanám, bográzsot kötnék az aljára és főznék benne.

— Ugyan mit?

— Semmit, de te úgy csinálhatsz, mintha főne benne valami, teszem azt bürge-paprikás. Az embereknek nem kell azt tudniok, legkevésbé, hogy csak viz rotyog az üstben.

A leány szeméből kezdett tünedezni az álom. (Ő úgy hívta, hogy művészi álmodozás.) A kovács pedig egyre jobban tűzbe jött.

— Látod, ilyen apád van neked! Szegény vagyok ugyan, kóc gyeplőt, meg kender-hámot használok, hogy teljék az iskolázatásodra, de még egy képedet se láttam azon az ákácson kívül.

— Mondtam már, apám, hogy utban vannak. Páris nem száz lépésnyire van tőlünk, idő kell hozzá, maig megérkeznek.

— Jól van hát no, csak fogj hozzá. Mert a javát még el se mondtam. Ez olyan gyönyörű lesz, hogy mindenkinek feltűnik, tudniillik engem is rápingálsz. Éa főzöm a bürgét és azt a cimet adjuk neki, idill a tanyán.

A leány lustálkodva nyujtózkodott még egyet, de már kacagott.

— Maga, apám, maga? Ebben a gunyában?

A kovács sértődötten pattant föl.

— Nem vagyok én olyan ostoba azért, mert kőből van a gyeplőm és kenderből a hámom, tudom, milyen képre mi illik! Majd levetem ezt a ruhát és itt ülök, mint a parasztok Gyolcsban. Az akkurat megfelelő lesz. Szinte hempergett, úgy nevetett a leány.

— Jaj, apám, ne nevetessen annyira, mert beteg leszek. Nem tudom én magát úgy megfesteni, annyira furcsa volna az.

hogy mi lesz azután a nemzettel, ha nem lesz több erdeje? Az erdő-spekuláció, az erdő-bányászás tehát tovább fog folyni, s hogy annak Arad megye erdői hamarabb esnek áldozatul, mint a többiek, annak természetes oka, hogy ezek az erdők többnyire közel esnek a vasuti-, vagy a folyó-közlekedéshez, s így könnyebben hozzájut a fejsze és az iparvágány.

Talán még nincs itt az ideje, de hovatovább itt is olyan kivételes rendszabályokra lesz ok, mint a minő a takarmánykiviteli, vagy az állatexporttilalom. „Európa éléskamrája” — ez volt valaha a neve Magyarországnak — már kifogyott, most egyre soványabb lesz „a nyugat fűkamrája is.” S az utolsó erdőt, amely kipusztul, s magával temeti a madárdalt és a zörgő harasztot, nem a költő fogja elsírni, hanem a nyomornak kesergő szónoka, amely az elviselhetlenné lett tűzifa-drágaság miatt fakad ki.

A képviselőház ülése. A Ház mai ülésén két névszerinti szavazás után volt egy kis véderővita is; a vitában Kovácsy Kálmán Kossuth-párti képviselő mondott háromnegyedórás beszédet. Az ülésen Berzeviczy Albert elnök, akinek előterjesztései során bemutatott kérvényekre és foliratokra névszerinti szavazást kértek. Bejelentette azután az elnök, hogy Hazai Samu honvédelmi miniszter óhajt jelentést tenni. (Nagy mozgás.) Hazai Samu honvédelmi miniszter jelentést terjesztett elő a katonai nevelőintézetekről, azokban a magyar nyelv oktatásának eredményéről, a tisztek áthelyezéséről, a hadmentességi díjalapról és a honvéd-menedékházról. Fodor Kálmán előadó beterveztette a számvizsgáló-bizottság jelentését, amely szerint a bizottság a Ház pénztárának számadásait megvizsgálta és rendben találta. Ezután áttért a Ház a napirendre és a névszerinti szavazások után negyed 2-kor kezdődött meg, a még napirenden lévő névszerintiszavazások visszavonásával, a véderőjavaslat vitája. Kovácsy Kálmán kijelentette, hogy az általános lefegyverzésnek és az örök békének híve s a hadsereget csak egyelőre főtartandó

szükséges rossznak tartja. Határozati javaslatot nyújtott be, hogy a kormány terjesszen e ő a tanítók katonai kiképzéséről törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Az ülés két órákor fejeződött be.

Haldoklik a békeakció.

— A politikai szinterről. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 27.

Minden jelenség azt mutatja, hogy a békeakció utolsó napjait éli s azok a tárgyalások, melyeket az ellenzéki pártok egymással és Berzeviczy Albert elnökkel folytatnak, a jövő hétre már nem fognak átnyulni. Jelentős mozzanat e tekintetben az az értekezlet, mely ma délután öt órákor volt Kossuth Ferenc lakásán azért, hogy végleges leltárt és fölszámolást csináljon az eddigi tárgyalás anyagáról. Az értekezleten ott volt Berzeviczy Albert, Tisza István gróf, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf és Andrássy Gyula gróf.

Justh Gyulával külön tanácskozása lesz az elnöknek. Ma ugyan híre járt, hogy Justh és Berzeviczy közt legutóbbi diszkussziójuk alkalmával olyan heves és éles nézeteltérés támadt, hogy azóta meg is szakadt köztük minden érintkezés. Ennek a hírnök cáfolatára ma az elnök kommunikét adott ki, délelőtt pedig a Ház folyosóján megszólította Justhot:

— Részem-e holnap, kérlek, beszélni szeretnék veled.

— Mindig ráérek, ha parancsolsz — felelte Justh s ezzel nyilvánvalóvá lett, hogy az összetűzésről szóló hír túlzott volt.

A békeakció révén sokat beszéltek ma a folyosón azokról az ellentétekről, melyek a választójog dolgában az ellenzéki pártsoportokat egymástól elválasztják. A jobboldali keresztfolyosón nagyobb társaságban Andrássy Gyula gróf, Földes Béla, ifj. Ugron Gábor és Förster Aurél azt fejtegették, hogy milyen következményekkel fog járni az általános választói jog a nemzetiségi kérdés terén.

Földes Béla egyebek közt megjegyezte, hogy a választókerületek megfelelő beosztásával nagy mértékben ellensúlyozni lehetne a nemzetiségek politikai súlyának gyarapodását.

Andrássy Gyula gróf erre ezt mondotta: — Ez csakugyan lehetséges, de a beosztást sem lehet olyan kirívóan csinálni, hogy teljesen illuzóriussá tegye a nemzetiségekre nézve a jogkiterjesztést.

Apponyi Albert gróf, aki közben a társasághoz lépett, ezt a megjegyzést tette:

— A kerületi beosztással sokat lehet elérni a magyarság javára, de a magyar globusz uralmát nem lehet pusztán ezen az úton érvényesíteni, mert ez a nemzetiségek elnyomását és kijátszását jelentené s méltán kihívna ellenünk a külföld itéletét.

Nagy feltűnést keltett ma a Házban Tisza István gróf viselkedése, akit az esetleges elnökválság révén most házelnöknek emlegetnek. Tisza ugyanis Nyegre Lászlóval, a Ház egyik jegyzőjével az ülésteremben és a folyosón megmutattatta magának az obstruáló ellenzéki képviselőket.

— Régen nem jártam erre — mondta Tisza a baloldali folyosón — s nem emlékszem már mindegyikükre...

Mikor Justh Gyulának hírfül vitték Tisza terepszemléjét, Justh megjegyezte:

— Ez az előkészítő tanfolyam az elnökségre. De hát csak jöjjön Tisza.

Ma délelőtt különben tanácskozást tartott az obstrukciós vitarendező bizottság s úgy határozott, hogy a helyzet változatlanágánál fogva egyelőre az ellenzék parlamenti taktikája is változatlan marad.

Halottak napja alkalmából a jövő hét elején egy-két napos szünete lesz a Háznak.

Szomorú jelentés

Arad megye közállapotáról.

— Az alispán a közgyűléshez. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Arad megye október 30-án tartja őszi rendes közgyűlését, amelynek Dálnoki-Nagy Lajos alispán terjedelmes jelentésben számol be a törvényhatóság állapotáról és azokról a közgazgatási intézkedésekről, amelyeket az 1911. év második és harmadik negyedében tettek. Az alispáni jelentés a következő érdekes adatokat tartalmazza:

A vármegye közegészségügyi állapota általában kielégítő volt, mert a megbetegedések mérsékelten léptek fel és a fertőző betegségek lefolyása jóindulatu volt. Járványszerűen csak a vörheny 719 megbetegedés és 180 haláletet, továbbá a kanyaró (995 megbetegedés és 79 haláletet) mutatkozott. Difteritisz 101 esetben 19 halálozással fordult elő, egyéb fertőző betegségek csak elenyésző számban mutatkoztak. Az összes haláletetek arányszáma 15,1 százalék volt. A megyei kórházban áprilistól szeptember végéig 3117 beteget kezeltek, akik közül 184, vagyis 5,9 százalék halt meg, gyógyultan és javulva 2417 hagyta el a kórházat. A megye második nyilvános kórházában, Borosjenőn, összesen 332 beteg volt áprilistól szeptemberig és közülük tizenegyen haltak meg.

A közrendészet állapotáról az alispán jelentése arról számol be, hogy a megye területén az esztendő második és harmadik negyedében négy gyilkosságot, hét halált okozó súlyos testisértést, öt emberölést és hat magzat-elhajtást követtek el. Az egyéb büncselekmények száma nem emelkedett fel a normális mértéken.

Szomorú statisztikát tár fel a jelentés tanügyi része, amelyet a megyei népispolákat látogató tanfelügyelők jelentéséből állítottak össze. Eszerint Arad megye 52,473 tankötelessé közül 15,063 nem látogatja az előadásokat. Az

— Lesz, vagy nem lesz? kérdezte ingerülten Novák, a kovácsmester.

S hogy a leány még mindig a bolondját járta, föl pattant a kossira, onnan mondta foghegyről.

— Fölülhetsz te is.

A vak ló most kissé mélabusan balla ott, de hát újabb terheket kellett vinnie, keserűségét az apának, aki nagyokat csapkodott feléje.

— Gyj, te gebe, mit hencegsz, mikor le sem tudnak testeni.

A kezdődő szél eloltotta a gyufát, nem tudott pipára gyújtani.

— Majd fothagyok a dohányzással is, morgotta. Főlöszleges pénzkidobás az egész, nem való szegény embernek. A szegény ember gyűjtse a garasait, hogy a kisasszony leánya szórakozzék Párisban.

Egy kissé eihallgatott, azalatt forrtak belül az indulatok.

— Te, mondta hirtelen, az ákácós képed nekem sehog sem tetszik. Nagyobb rajta a fa, mint a torony, hát ki látott már ilyesmit?

— A távlat teszi, jegyezte meg igen halakán a leány.

— Fene abba a távlatba, te csinálod, hát csinálj meg tisztességesen. De ne röhögtesd ki magad! Majd ki égett a szemem, mikor a szomszédasszony észrevette és elég csipősen figyelmeztetett rá. Azt kérdezte, hogy Párisban miad ilyen törpék a tornyok?

A leány csak sóhajtott.

— Aztán vigyázz, ugratta bele magát még jobban az ingerültségbe Novák, mert ha ilyen

bolondságokat csinálsz, a város nem ad több stipendiumot.

Ottthon az öreg asszony, a töpörödött kis Novákné, nem tudta megérteni, hogy mi történt? Hanem azért nem kérdezősködött, mert az ilyesmi rendszerint rosszul szokott végződni s mire való lélekveszedelmeket támasztani, ha azok hiábavalók?

De főlöszleges is volt ezuttal minden érdeklődés, mert kezdte már is maga a kovács.

— Neveljen föl az ember egy festőművésznek kisasszonyt, vonja meg miatta szájától a falatot, mondhatom, hogy nagyon érdemes.

Az asszony csak bólintott a fejével, a leány pedig lefeküdt vacsora nélkül.

— Te, kiáltott feléje az ember, annyit mondok, hogy kidobd ám a szobából a poshadt dinnyéket, nekem ne pingáj ilyen mocskokat, mert széttépem a képet.

S a legteljesebb haraggal kezdte magyarázni az asszonynak.

— Adok neki témát, soha olyan jó képhez nem jut. S azt hiszed, hogy kell neki? Én mondom, hogy nem kell. Csakhogy gyanítom a titkos rugóját a dolognak: derogált a kisasszonynak lefesteni az apját! Ez az!

Ejzaka pedig, mikor a leány nyitott szemmel hajszolta a művészi álmokat szomjas lélekkel szivta magába azokat a képeket, amiket csak látni lehet, de megfesteni alán soha. — Novák újabb ötletet kevert a dörmögésébe.

— Asszony, mondta emelt hangon, juttasd reggel eszembe, hogy tisztességes gyepelőd, meg hámot vásároljak. Legyen legalább rendes holmim, ha már nem tudak lefesteni.

iskolakerülők száma tehát csaknem egyharmada az összes tanköteleseknek. Aránylag legtöbb iskolakerülő volt a tulnyomóan román lakosságú nagyhalmágyi járásban, ahol 1813 iskolába nem járó gyermekkel szemben csak 1022 tanköteles látogatta rendszeresen az iskolát. A mulasztó szülők ellen intést, sőt pénzbírságot is alkalmaztak, de az állapotokon ez sem változtatott.

Az aradhegyaljai szőlőtermésről szomorú képet nyújt az alispán. Nem mond ugyan újat azzal, hogy a szőlőmoly, jégverés és szárazság által alaposan megtizedelt szőlőtermés jelentékenyen alatta maradt a múlt évének, de a borkereskedelem pangásáról is kedvezőtlen adatokat jelentenek. Dacára annak, hogy az ország több borvidékén kedvezőtlen volt a termés, alig nyujtanak ajánlatot borra, a borkereskedők tartózkodó álláspontot foglalnak el és így a termelők gyenge gazdasági év elé tekintenek. Annál súlyosabban érinti ez a bortermelőket, mert ez év tavaszán a munkabérek 30-40 százalékkal emelkedtek, míg a borárak aránytalanul keveset javultak. A termelők jogos érdekeit fogja tehát megvédeni az állami borközraktár, amelyet a ménesi vincellériskolánál helyeznek el és hihetőleg már a jövő évben meg is nyitnak.

A legutóbbi alispáni jelentésben már röviden érintette az alispán a megye területén levő kiterjedt erdők tulzott irtásának és pusztításának káros következményeit és most újból hosszasan foglalkozik ezzel a kérdéssel. A vármegye intelligens gazdaközönségének, lelkészeinek és tanítóinak külön is fegyelmébe ajánlja, hogy tartsák vissza a kizsákmányozást az erdők okatlan pusztításától és akadályozzák meg újabb kopár, vízmosásos területek keletkezését.

A munkásviszonyokról a következőket jelenti Dálnoki-Nagy Lajos alispán. A lakosság és közte a munkásosztály létfenntartási viszonyai a vett jelentések szerint általában kielégítőek, sőt különösen a munkásosztály viszonyai a nagy napszámú munkások következtében határozottan kedvezőnek mondható.

SPORT.

+ Az „AAC.” új alapító tagja. Bohus Zsigmond báró v. t. t. és Urbán Péter nagy birtokos ma írásban bejelentették az Aradi Atletikai Klubnak, hogy a klub alapító tagjai sorába belépnek.

+ A Ferencvárosi Torna-klub Aradon. Tegnap későn éjjel vett értesítést arról az Aradi Atletikai Klub elnöksége, hogy a Ferencvárosi Torna Klub hazánk e legelső helyen álló football egylete, elsőrendű játékosokból álló csapatot küld le vasárnap Aradra. A klub mindent megtesz arra, hogy a mérkőzés az őszi football idény legszebb eseménye legyen. Élénk emlékeztetésben van városunk közönségének az a fényes ünnep, amikor ez év június 18-án az Aradi Atletikai Klub vendégeül látta a Ferencvárosi Torna Klub bajnok csapatát. A klub és a közönség színpátijára oly kedves emlékeket hagytak a bajnok-csapat egyesületében, hogy már akkor ígéretet tettek arra, hogy mindég a legszívesebben jönnek le Arad meghívására. S most vasárnap, amikor az Atletikai Klub a kerületi bajnokságtól szabad vasárnapját akarta azzal értékesíteni, hogy egy fővárosi csapattal mérje össze erejét, a Ferencvárosi Torna Klub sietve értesítette a meghívó egyesületet, hogy Arad közönsége iránti szeretetének újabb kifejezést adandó vasárnap reggel első és második csapatja tagjaiból kombinált csapatával lejön Aradra s egy klasszikus szép barátságos mérkőzés keretében nyújt alkalmat a football aradi híveinek a gyönyörködésére. A zöld-fehér és

sárga-fehérek küzdelme hihetőleg Arad egész sportszerető közönségét fogja vonzani az Aradi Atletikai Klub Török Gábor-utcai sporttelepére, hol délután 3 órakor veszi kezdetét az őszi football idény nagy eseménye. Jegyek árai: Páholy 6 kor, tribün-ülőhely 80 fillér, állóhely 60 fillér, munkás jegy 40 fillér. Diákjegy 20 fillér.

Barkóczy a tanárforradalomról.

— A miniszteri tanácsos a kongreganistákról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 27.

A magyar közéletnek alig van többet emlegetett, hevesebben gyűlölt és elfogultabban körülrajongott alakja Barkóczy Sándor bárónál, a kultuszminisztérium középiskolai ügyosztályának feje. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület szombati határozata, amelynek éle Barkóczy ellen irányult és rá a katolikus tanárok tüntető és tömeges kilépése az egyesületből megint az érdeklődés középpontjába állítja a bárót, akinek egyébként épen az ellenségei biztosítják az örökös aktualitást. Barkóczy ma délben fogadott egy fővárosi hírlapírót, aki előtt érdekes nyilatkozatot tett a nevével sűrűn kapcsolatos kérdésekről.

— Van-e méltóságodnak egységes középiskolai politikája? Ez volt az első kérdés. S miben foglalhatja össze ezt a politikát? — kérdezte a hírlapíró.

— Természetes, hogy van politikám. De azt gondolom, egész tervemet, koncepciómat itt most nem fejthetem ki. Ezt ön nem várja tőlem és ez az újságot nem is érdekelné. Elég, ha ennyit mondok: Az én törekvésem az, hogy a gyermekek többet és jobban tanuljanak, mint eddig. Ezért gondoltam a tankönyvek célszerű reformjára is. De nem elegendő, hogy a gyermek tanuljon: egy állandó és tudatos felügyelet nevelje őt tiszta, szolid és megbízható jellemmé. Már pedig ez a nevelés más, mint vallás-erkölcsei alapon álló nem lehet. Az ifjuság kedvéért enyhítettem, amennyire tőlem telt, az iskolák zsúfoltságán, ő miattuk igyekeztünk a tanárok anyagi helyzetén is javítani, hogy a tanárok egészen az iskolának szentelhesék életüket.

— Ezek általánosságok, amelyek csak vázolják méltóságod programjának főpontját. Miben áll az, amit méltóságod klerikalizmusának neveznek?

— Azelőtt a katolikus középiskolákat elnyomták, ahd szerét ejthették. Én ellenben egyforma mértéket követeltem minden felekezettől, tehát a katolikus részére is. Állítsanak föl állami és felkezesi iskolákat; de ne részesítsék kedvezésben az egyik felekezetet a másik rovására, mint eddig történt.

— A tanárok megválasztásában nem döntő szempont a felekezet és pedig a katolikusok javára és a többiek kárára?

— Nem vagyok hajlandó vallástalan embert vezető állásba tenni. Igazgatónak különösen szívesebben látom az olyan embert, akiben biztostéket látok a vallásos és erkölcsi elvek megvalósítására. Nagy tévedés azonban és az adminisztráció teljes félreismerésére vall, ha azt beszél, vagy írják, hogy én csinálom, egészen a magam kedve szerint az igazgatókat. De sok határozatos liberális politikus marad a sötét háttérben, mikor engem ütnek egy-egy állítólag kongreganista igazgató kinevezése miatt, amely ezek a nagyurak presszionáltak keresztül. Az utolsó öt igazgatói kinevezés mind ilyen külső befolyásra történt. Az ódiomot azonban valamennyiért én viselem.

— A pályázatok és a katolikus gimnáziumok alapítása ügyében nincs némi igazsága a Tanáregyesületnek?

— Egyikben sincs. A régesrégi szokás ellenében én kezdtem megint kiírni pályázatot; de akkor az nem tetszett az uraknak. Hogy pedig új katolikus gimnáziumokat létesítsünk, annak egyszerű oka a lakosság kifejezett óhajta. És én nem látom át, miért ne teljesítse a magyar állam a szinmagyar Mezőkövesd, Csongrád, Jászapati óhajta, mikor a nemzetiségi vidékeken pazar fényűzéssel épít néptelenül tátongó iskolákat. Azért, mert e vidékek katolikusok? Vagy mert nincs kulturájuk? Hiszen épen azért csinálunk középiskolát, hogy megteremtse a kulturát ott, ahol nincsen.

— Kongreganista tanárok nem részesültek méltóságod kezéből soha jogtalan kedvezésben?

— Mondhatom soha. Igen, ha tehetséges, buzgó, avatott tanár a kongreganista, akkor ehhez a közösséghez tartozása nem lehet akadály a érvényesülésének. De mondhatok önnek akárhány kongreganistát, aki mozdulatlanul ül egy helyben és sohasem fog boldogulni pusztán azért, mert tagja a kongregációnak. A kongregáció nem foglalkozik politikával, nem bánt senkit, nem harcol a látható és láthatatlan ellenféllel, hanem egyetlen céljának a katolikus hitélet benső misszióját tekinti.

— És külső misszióra nem gondol? Anynyiszor olvassuk, hogy méltóságod szép szóval és douce violence-szal téríti a protestánsokat és zsidókat.

— Harmincnégy éve vagyok itt: és e hosszú idő alatt soha senkit, se zsidót, se protestánsot nem szólítottam föl az áttérésre. Sőt, ha valaki belső lelki vergődésében hozzám jött és jelentette azt a szándékát, hogy katolizálni akar, mindig meggondolásra intettem. Ellenben kidobtam nem egyet, aki szemérmetlenül fölajánlotta a vallás-cserét. Neveket mondhatnék, zsidókat, protestánsokat, akiknek ajtot mutattam, ha üzleti élelmességgel kínálkoztak „érdekkatolikusnak.” Ha én katolikus tanárt akarok az iskolába küldeni, csak jobban megbízom abban, akinek a tizedik nagyapja is katolikus volt, mint a neofitában, aki még megőrizte nem katolikus gondolkodását. A zsidót és a protestánsot is szívesebben látom az iskolában, mint az ilyen ujdonsült katolikusot.

— És igazsága tudatában nem bántja a forrongás és fegyelmetlenség abban a testületben, amelynek méltóságod a hivatalos feje?

— A magam személyére nem vetek semmi súlyt. A legelső hatóság energiája majd rendet teremt. Addig az Egyesület is csak hadd szenvedje kárát illetéktelen politizálásának. Én megyek a magam útján. Szentül meg lévén győződve róla, hogy a magyar középosztályt a kárhözatos prédaságtól, tékozlástól, könnyelműségtől csak a szigorú konzervatív erkölcs órhajtja meg, nem pedig az ateizmus, vagy a hipermódern világfelfogás, én a mentés e munkájában látom a középiskolának és magamnak is főmunkáját és életcélját. Ez pedig nagy érték.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	—
mellékállomás	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Az edelényi rablógyilkos az esküdtzék előtt.

(Regula szüleinek vallomása. — A macskakodó haramia.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Miskolc, október 27.

Vége felé jár a tárgyalás Regula Ede rablógyilkos bűnpörében. Ma délelőtt a bíróság legnagyobb meglepetésére a haramia megváltoztatta eddigi vallomását és állítólagos bűntársai közül most már csak Kovács Antalt vádolja azzal, hogy annak szerepe volt a gyilkosságban. Regula ugyanis tegnap este három óra hosszáig tanácskozott védőjével és e beszélgetés után látta szükségesnek eddigi hazug vallomásait újabb valótlanossággal módosítani. A gyilkos azt hitte, hogy ezzel az újabb fellentéssel sikerül a tárgyalást bizonytalan időre elbalasztani. A fogházban esetleg elmebajt szimulált volna és — úgy gondolta valószínűleg a védője is — majd csak sikerül megmenekülni a halálos ítélet elől. A bíróság azonban nem teljesítette a védőnek ama kérelmét, hogy a tárgyalást napolják el. Délután tovább folytatták a tanúkihallgatásokat és vasárnap hajnalra talán már meg is hozza az esküdtbírósg a verdiktet.

A mai tárgyalás részletei ezek:

Amikor Geöcze Bertalan elnök a tárgyalást ma reggel fél 10 órakor megnyitotta, Lengyel Zoltán védő emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— Tegnap este a tárgyalás folyamán a vádlott felfüggeszteni kérte a tárgyalást, hogy velem beszélgethesen. Ezen beszélgetés nyomán, valamint az utána következő vele való érintkezésem, valamint ma reggeli beszélgetésünk után olyan tényállást adott tudomásomra és olyan tényállás előadásával bizott meg, a melyet nekem most már ügyvédi kötelességem vele szemben is előadni. Utasítást adott nekem és én a magam lelkiismeretének megnyugtató végett és a magam felelősségének megállapítása szempontjából írásban kértem ezt tőle. Az utasítás így szól (olvassa):

Nagyságos képviselő ur! Egyik vallomásom sem tartalmazza a tiszta igazságot. Zöldi vallomása alatt megbántam, hogy ártatlan embert gyanúsított. Zöldi és Ruffkó nem bűnösök, de Kovács igen. Tessék ezt kieszaközölni és megmondani a tárgyaláson. Tisztelettel ifj. Regula Ede.

Lengyel Zoltán folytatja beszédét: Annak következtében, hogy egy ilyen, nagyon nehéz, súlyos bűnügyben nem lehet egyéb hivatásom, mint a való tények megállapításán keresztül a konzekvenciáknak a védelem szempontjából való levonása, kérem a nagyságos főtárgyalási elnök urat, méltóztassék erre vonatkozólag a vádlott álláspontját megkérdezni és megállapítani, hogy ezen ügyvédi utasítás megfelel-e a valóságnak.

Bulyovszky főügyész helyettes kijelenti, hogy a tárgyalás tegnapi felfüggesztése ellen azért nem emelt szót, mert azt hitte, hogy a vádlott a bizonyítékok súlya alatt teljes beismerésben lesz. Ha ez történt volna, teljesen megnyugodott volna, hogy az elnök a védelemnek ilyen hosszú ideig tartó tanácskozást engedett meg a vádlottal. Indítványozza, hogy folytassák a tanúkihallgatásokat.

Regula sir, de nem vall.

Elnök (Regulához): Hallotta a képviselő ur előterjesztését?

Regula: Igen.

— Mondja el, hogy megfelel-e ez a valóságnak és mit kíván különben még megvallani.

— Ártatlan embert nem akarok beletolni a dologba, de azt sem akarom, hogy teljesen engem terheljen a bűnügy, s ha más is bűnös, az elszabaduljon. Miután most már a szavahihetőségem kétségbe van vonva, további adatokkal csak akkor fogok szolgálhatni, ha már a tanuvallomások után minden meglesz állapítva.

— Egy ilyen részletes visszavonása a vallomásnak meglepi az embert, Regula, és azért felhívom, hogy miután teljesen tájékozatlanok vagyunk és miután azt a három gyanúsítottat rehabilitálni kell, tegyen teljes és töredelmes vallomást.

— Addig, amíg nincsen megállapítva, nem tehetem, mert szavahihetőségem kétségbe van vonva.

— Mi majd meg fogjuk állapítani, hogy mi a valóság és mi a valótlanosság szavaiban. A töredelmes beismerés jókéonyan hat mindenkire, a saját lelkére is és mindenki másra is. Előbb a saját lelkiismeretével kell harmóniába jönnie, az Istennel kell kibékülnie és azután az emberek talán könyörületesebbek lesznek, ha maga fölött ítélnék. (A vádlott hangosan zokogni kezd.) Szálljon magába, Regula és ha bünt követett el, vallja be. Ne vádoljon mást a gyilkossággal. Becsületét, szabadságát, életét akarni elvenni valakitől, valótlan váddal, az egyértelmű a gyilkossággal. (A vádlott tovább is hangosan sir.) Az őszinte vallomás által mindjárt könnyit a lelkén. Minél nagyobb bünt követett el valaki, annál nagyobb szüksége van arra. Lássá, azért, hogy Zöldi és Ruffkót nem vádolja, még mindig megmarad Kovács elleni vádja.

— Nem vádolólok őt ártatlanul.

— Hát mondja el, hogyan áll a dolog, mert én most nem látok bele.

A vádlott az előbbi indokok alapján megtagadja a vallomást, mire elrendelik a további tanúkihallgatásokat.

A védő a bizonyítékokról.

Lengyel Zoltán dr. védő: Nagyságos elnök ur, tekintetes esküdtbírósg! A dolog úgy áll, hogy az eddigi nyomozás bizonyos vonatkozásokban a szóbeszédén kívül tárgyi bizonyítékokat nem szolgáltatott és a tárgyi bizonyítékok megszerzésének lehetőségét redukálták. Mert ha igaz, hogy a negyedik számú szakercse volt a tettes kezében, ha igaz, hogy a 36-os számú véres gallér Kovácsnak a tulajdonát képezte és ha igaz, hogy álkulcsal nyitották fel Czeizleréknek a lakását és ezek az álkulcsok Kovácsnak a tulajdonai, akkor a vádlottnak mai kijelentését komolyan fontolóra kell venni. A baltán és Kovácsnak a ruhán a vérvonokat kellő vizsgálat után fel lehet fedezni. A vádlott szerencsésen taktikáját én nem helyeseltém soha, de most már lehetetlenné vált, hogy az ő vallomása alapján döntő lépés tétessék, mert nincs az a hatóság, amely neki majd elhisz valamit. Eddig is megtörtént, hogy a vádlott rámutatott tárgyi bizonyítékokra. Az volt mindig a felelet: hazudsz Regula, a gyilkosságot magad követted el. Az én felelősségem most még nagyobb, mint volt.

Kovács Antalt én a magam személyében nem vádolhatom, de vádolja a vádlott, egy olyan ember, aki a váddal már nem segít a maga dolgán, mert most már az ő felelőssége csak akkor kisebb, ha a részesege is kisebb volna. Ahhoz az elhatározásához jutottam beszédem folyamán, tekintetes törvényszék, amelyen lehetetlen tulesni. Indítványozom, méltóztassék a bűnjelként fekvő balták közül kettőt kikapcsolni, az első és negyedik számú baltát pedig vegyileg bakteriológiai úton megvizsgáltatni,

hogy van-e rajta vér és micsoda vér, továbbá található-e bármiféle hejszál rajuk, vagy más emberi testrészt maradványa. Másodsor méltóztassék megállapítani azon négy darab ruháról, amely Kovács Antal ruhái, hogy hol és merre fekszenek azokon vérvonatok, vizsgáltsassék meg a 36. sz. gallér, amelyről kétségtelen, hogy nem a vádlott viselte, mert az ő nyakára olyan szűk gallér fel nem megy. Farkasné, az egyik koronatanu maga igazolja, hogy Kovácsnak egy gallérja elveszett, csak épen azt nem akarja elismerni, hogy ez az a gallér. Továbbá méltóztassék elrendelni a bizonyítás kiegészítését arra vonatkozólag, hogy a vádlott ruhája és fehérneműi megvizsgáltsassanak. Nem akarok bizonyítékot kovácsolni abból, ha nem lesz vérvonam a ruhákon, mert hiszen a gyilkosságot más ruhában is olkövetthette, de szívesen rendelkezésére bocsátom a törvényszéknek az ilyen bizonyítékokat, ha van a ruhán vérvonam. Az összes eddigi tanuvallomásokkal ugyanis igazolva van, hogy Regula igenis ebben a ruhában követte el a gyilkosságot. Méltóztassék talán még a mostani főtárgyalás folyamán beidézni Farkas Jánosné, hogy mikor és hogyan mosta ki Kovács fehérneműit és ha kimosta azokat, hol vannak azok a fehérneműk, mert hiszen még kimosva is meg lehet bennük a vérvonokat állapítani. Hallottam arról, hogy Kovács Antal ingét Gáspár Jánosné elvitte egyszer Reguláékhoz azzal, hogy dobják a tűzbe, semmisítsék meg. Mindenesetre súlyos dolog, hogy Kovács Antalt, ide mint gyanúsítottat, mint rablógyilkosságban részt, sőt mint állítólagos felbujtót behozzák és akkor konstatálni kell, hogy a csendőrség semmiféle holmiját őrizet alá nem vette és a gazdájának felesége maga foltozza épen a kritikus időben a ruháját. Kéri a bizonyítás kiegészítése végett több tanúnak kihallgatását arra vonatkozólag is, hogy Kovács Antal és Regula Ede, kik mindig jó barátságban voltak, igen gyakran együtt jártak Czeizlerékhez a korcsmába.

Tartóztassák le Kovács Antalt.

Amennyiben indítványaim bármelyike, ezen a főtárgyaláson 24 órai megszakítással nem volna eszközölhető, sajnálattal kénytelen volnék indítványozni a főtárgyalás elhalasztását. Nagyságos elnök ur, tekintetes esküdtbírósg! Én a jelen stádiumban is sajnálom, hogy a kir. ügyészségnek ma is az az álláspontja van, mint azelőtt. Én a kir. törvényszéknek bőlos belátására bízom azt, hogy az ügy jelen stádiumában Kovács Antal személyes szabadságával mi történjék, szabad-e és lehetséges-e a jelen stádiumban a vádlott mostani vallomása után is továbbra is azt a rendszert folytatni, amely eddig volt, vagy pedig szükséges és indokolt-e, hogy a másik gyanúsított is előzetes letartóztatásba helyezzessék.

Bulyovszky főügyész helyettes kijelenti, hogy tekintettel arra, hogy a vádlott folytonosan változtatja vallomásait, mindig mást terhel, nem tartja helyesnek Kovács letartóztatását és miután a már beidézett tanúk a fölmerült összes körülményekre vonatkozólag meg tudják adni a fölvilágosításokat, nyugodt lelkiismerettel meri Regula Edét a mostani tárgyalás befejezésével az esküdték elé állítani. Határozottan ellenzi a védő indítványainak elfogadását.

Lengyel Zoltán újból szólásra emelkedik és hosszú előterjesztéseket tesz a bizonyítás kiegészítése végett. Hivatkozik a többi között arra, hogy Kovács Antalnak alibije egyáltalában nincs bizonyítva, továbbá arra, hogy tudomása szerint az a már régóta keresett bűnrészény, mely a meggyilkolt Czeizler tulajdonát képezte, Czeizler Ferencnél Gagybátorban van-

A bíróság ezután tanácskozára vonult vissza a védő indítványai fölött.

A bíróság rövid tanácskozás után abban állapodott meg, hogy tekintettel arra, hogy az indítványok alapos megfontolást igényelnek, továbbra is együtt marad tanácskozni és a tárgyalást délután 4 órára elhalasztották.

Folytatják a tárgyalást.

A délutáni tárgyalás újratartásánál ismét érdeklődés mutatkozott. Regula újabb vallomásának híre csakhamar elterjedt a várcsban, úgy, hogy délutánra százakra merő tömeg lep'e el az esküdtárszék tárgyalóterem bejáratát s a törvényszéki épület folyosóját. Az elnök megnyitva a tárgyalást, kibírdette a törvényszék határozatát. A törvényszék a védelem kérelmét elutasította s a tárgyalást folytatja.

Ezután a tanuvallomások következtek. Stern Sámuel hetvenöt éves koldus, ki a gyilkosság éjszakáján Czeizlerék szomszédainál aludt, azt vallja, hogy éjszaka két óra tájban három-négy rümes női sikolyt hallott. Azt hitte, hogy talán részeg emberek gerázdálkodnak s ezért nem költötte fel a házbelieket.

Elnök Regulához: Melyik nő sikoltzott?

Regula: Erre nincs megjegyzésem.

Elnök: Feleljen a kérdésre!

Regula: Kérem, én nem tudok feleletet adni! Nem hallottam sikoltást.

A következő tanu Czeizler Ignác a meggyilkolt bátyja. Elmondja, hogy jó barátságban volt Regulával s az maga újságot neki vasárnap Gyagyáorban, hogy tésztát és hozzá tartozóit meggyilkolták.

Több tanu elmondja, hogy a csendőrök nem bántalmazták Regulát.

Regula szülei.

Idősebb Regula Ede, a vádlott édesapja kék ezután a törvényszék elé. Mikor a gyilkos meglátja atyját, kérdéssel tartakozik a szemét és soksg. Az elnök kérdésére kijelenti az idősebbik Regulát, hogy valamit kíván tenni. Elmondja, hogy fia augusztus 5-én bejelentette neki, hogy Miskolcra megy s azután Kassára utazik. Adott neki 50 korona utiköltséget. Szombaton este becsukta műhelyét, de vasárnap reggel nyitva találta az ajtót. Az elnök kérdésére eladja, hogy feleségével nincs összeesküdvé, mert első feleségétől, ki Amerikába szökött, eddig még nem válhatott el. A vádlott törvénytelen gyermeke, kit adoptált.

Lengyel dr. védő: Igaz, hogy magának egy durgazdag bátyja van?

Tanu: Igaz!

Lengyel: Adott volna az a fiának pénzt, ha a fia kért volna tőle?

Tanu: Igen, amennyit csak akart volna!

Elnök: Hogy bántak magukkal a csendőrök?

Tanu: Ugy, hogy öreg napjaimra betenon háltam. A fiam éjjel-nappal jajgatott, szerettem volna a föld alá bujni!

A védő kérdésére elmondja tanu, hogy a csendőrök felszólítására ő és felesége beszéltek rá a fiukat, hogy valljon.

A következő tanu Schemnitzer Mária, a vádlott anyja. Midőn belép a terembe, Regula hangosan zokogni kezd. Lényegében ugyan azt vallja, amit a férje. A csendőrök nagyon rosszul bántak velük. Daróczy csendőr azt mondta neki, hogy menjen be fiához és beszélje rá a vallomástételre. Ezt meg is tette. A vallomását sirva folytatja:

— Nekem borzasztó fájdalom, hogy ez a szerencsétlen gyermekünk ide jutott. Ugy voltunk ott a csendőrségnél, mint az utolsó cigányok.

Elnök ezután a tárgyalás folytatását holnapra halasztotta.

Bonyodalmak egy gyermek holtteste körül.

— Vádaskodó apa. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Az aradi gyermekkorházban e hónap 25-éről 26-ára virradó éjszakán hirtelen meghalt a négy esztendőes Kleics Aranka, a nemrég Amerikától Aradra visszavándorolt és Csutora utca 34. szám alatt lakó Kleics István ipari munkás leánya. A gyermek apja az első fájdalom hatása alatt a kezelő orvost okolta a halál bekövetkezése miatt (és panaszt tett Varjassy Lajos polgármesternél. A holttestet ma délután a törvényszéki orvosok felboncolták és konstatálták, hogy a leánykát semmiféle orvosi segéllyel se lehetett volna megmenteni, tehát a kezelő orvost nem érheti a gondatlanság, vagy a mulasztás vádja.

Az esetről szóló tudósításunk a következő:

Kleics István e hónap 25-én bevitte a gyermekkorházba négy éves leánykáját, Arankát, akinek nagy láza volt. Kleics a Csutora utcában lakik és mivel a közelben nem talált orvost, kénytelen volt a gyermekkorházba szállíttatni a kis leányt. A kórházban Lukáts Jenő dr. főorvos megállapította, hogy a leánynak torokgyíkja van. Kleics Arankát Visky Pál dr. igazgató szérummal beoltotta, majd pedig Lukáts Jenő dr. főorvos vette gondozásába. Az ápolónak meghagyta, hogy inhállálni kell a gyerekeknek, azorkivül köptetőt is adott neki.

Szeidán este a leányka rosszabbul lett, s Lukáts főorvos megfelelő intézkedéseket tett a rohamok csillapítására. A beteg könnyebben is érezte magát. Éjjel félkettőkor Lukáts dr.-t telefoncsörgése zavarta föl a József főherceg-ut 12. számú lakásán. A gyermekkorház portása jelentette neki, hogy Kleics Aranka újra rosszul van. Lukáts dr. ez ápolót kérte a telefonhoz és utasította, hogy a gyermeknek ismét inhállációt alkalmazzanak. Reggel aztán, amikor a főorvos kiment a gyermekkorházba, jelentették neki, hogy a leány még az éj folyamán meghalt.

Erről természetesen értesítették az apát is, aki csaknem összeroskadott a fájdalomtól, amikor megtudta leánykája elvesztését. A portás elmondta neki azt is, hogy mivel a gyermekkorház alorvosa, aki az intézetben lakik, most Budapesten van vizsgái letétele céljából, — ő éjjel Lukáts dr.-t hívta ki a beteghez.

— A főorvos ur azonban nem jött ki — utasította a portás — hanem telefonon adott utasítást az ápdónak.

Több se kellett a szenvedő apának. Ma délelőtt felsietett a polgármesterhez és bevádolta Lukáts főorvost, a doktornak tulajdonítva a gyermek halálát. A polgármester azonnal elrendelte a vizsgálatot. Visky dr. igazgató nyomban kihallgatta Lukáts dr.-t, aki jegyzőkönyvbe mondta, hogy ő teljes jóhiszeműséggel adott telefonon utasítást; tudta, hogy a gyermeknél mást, mint inhállációt hirtelen nem lehet alkalmazni, ehhez pedig az ő jelenléte szükség-telen volt.

A rendiség azonnal tudatta az esetet az ügyészséggel, amely elrendelte a holttest felboncolását. Ma délután történt meg a boncolás, amelynél jelen voltak: Domokos László vizsgálóbíró, Auszterweil László dr. és Pozsgay István dr. törvényszéki orvos, továbbá Kabdebó György dr. hatósági orvos, mint ellenőrző szakértő. A boncolás megállapította, hogy a gyermek halálának közvetlen oka a hörghurut okozta roham, s a leggyorsabb orvosi beavatkozás mellett se lehetett volna a leányt megmenteni.

Az eljárást azonban tovább folytatják, hogy Lukáts dr.-nak alkalma legyen bebizonyítani — ami különben már a boncolásból is kiderült — hogy a leányka nem az ő hibája következtében hunyt el.

Gyilkosság biztosítási csalásért.

— Salm herceg sofförjének büne. —

Lávirati tudósítás.

Brünn, október 27.

Hétfőn a csehországi Rohee és Radiskovie községek határai között az országuton a csendőrök egy 30-35 év körüli ember iszonyatosan megcsonkított hulláját találták meg. Különböző jelekből azt következtették, hogy az Salm herceg egykori sofförjének, Tomán Lászlónak holtteste. Az első feltevés az volt, hogy Tomán egy ügynök rávette, hogy 65.000 korona megtakarított pénzéért vásároljon birtokot Felső-Magyarországon és hogy a meggyilkolt utban volt a birtok megszemlélésére, az ügynök megölte, kirabolta és a hulla megcsonkítása által azt a látszatot akarta kelteni, mintha kéjgyilkosság történt volna.

Mint bécsből jelentik a mai nap folyamán szenzációs fordulat állott be a gyilkosság ügyében. A nyomozás ugyanis megállapította, hogy a megcsonkított hulla nem azonos Tomán holttestével. A személyazonosságot nem lehetett még eddig megállapítani, de az adatok alapján majdnem bizonyos, hogy az első feltevés teljes megfordítottja felel meg az igazságnak, amennyiben nem Tomán az áldozat, hanem ő a gyilkos.

A hullát Tomán bestiális módon darabolta szét. A törvényszéki orvosok láttelepe szerint a gyilkos kivette áldozatának szeméit, megnyitotta a hasüregét, szétvagdalta a lágyékát, levágta az orrát és ezt 30 méternyire eldobta. Be van bizonyítva, hogy Tomán a csonkítást azért követte el, hogy a hulla személyazonosságának megállapítását lehetetlenné tegye és ezáltal egy biztosítási csalást követhessen el.

A hullára a saját ruháit öltötte fel, hogy ily módon azt a látszatot keltsse, mintha őt gyilkolták volna meg. Még más módon is igyekezett ezt a látszatot kelteni. A hullára adott ruhák zsebeit az ő címére érkezett levelekkel tömte tele és néhány lépésnyire egy levélborítékot helyezett el ezzel a címmel: Tomán László gazdálkodó. Mindezzel az volt a célja, hogy hivatalos uton állapítsák meg az ő meggyilkoltatását.

Tomán, akit már háromszor vizsgálati fogásba helyeztek gyujtogatás miatt, különböző biztosító intézeteknél akart halálesetre biztosítást kötni, de tekintettel multjára, mindenhol elutasították. Rövid idővel ezelőtt mégis sikerült a Viktória berlini biztosítótársaságnál 50.000 koronás életbiztosítást kötnie. A legutóbbi szombaton Tomán 10.000 koronával felemelte a kötvényt és sürgönyileg küldte el az első negyedévi díjat, úgy, hogy a kötvény érvénybe lépett. Baleset ellen is biztosította magát 33.000 korona erejéig, úgy, hogy összesen 83.000 koronára volt kilátása.

Brünnben, mint egy ma érkezett sürgöny jelenté, letartóztatták Tománnak azt a barátját, aki a biztosítást közvetítette. Ma kiszállt a helyszínen a brünni államügyész vezetésével a vizsgálóbizottság, amely megállapította, hogy Tomán, akiről eddig azt hitték, hogy gazdag ember, teljesen tönkrement. A szokásban levő gyilkos ellen körözélevelet adtak ki.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Milliárdos kisasszony, operett. (C. bérlet.)

Liszt Ferenc

— A szombati ünnepély alkalmából. —

Irta: Wagner József dr.

A politizálás és kártyázás paradijsomában jó Magyarországnak kétszeresen igaz az, hogy Nemo profeta in patria sua. Itt elsősorban a jó torkok érvényesülnek, majd a titkos összeköttetések. Nálunk csak politikusként van szobra. Ujabbban egy kis koncessziót is látunk. Vannak már költő, író, sőt tudósszobraink is itt-ott. De zenészek még nem jutott.

Az a világraszóló ünnepelés, mellyel Budapest a királyi védnöksége alatt (aki magától értetődik, József főherceg személyétől képviselteti magát) Liszt szellemének áldoz: az öt napos ünnepség minden egyes fázisában azt az öntudatra jutott gondolatot látszik megtestesíteni, miszerint itt az ideje annak, hogy zenei téren is bemutassuk a világnak előhaladottságunkat, annak a világnak, mely magyar zene alatt eddig csak a cigányzenét ismerte.

Bizony, ha a magyar zenei élet fejlődéstörténetébe Liszt akként volna beilleszthető, mint az abszolút — nemzeteken felül álló — általános zenetörténetbe, akkor az egyidejűleg Bécsben, Weimarban és mindenütt a világon rendezett számos Liszt-ünnepély egyúttal a magyar géniusz dicsőítését is jelenthetné. Ha ez sajnos be nem is következhetik, azt azért a legdühösebb antimagyarizmus sem tagadhathatja le, hogy Liszt, bár élete 9/10 részét külföldön töltötte, ott halt meg s ott van eltemetve: a magyar köteleket alkalomadtán soha meg nem tagadta, sőt ápolta és erősítette.

A magyar nemesi születésű Liszt-család az Eszterházyak uradalmi tisztjei közt foglalt helyet. Csudagyermek volt, ki 9 éves korában Sopronban, Pozsoyban már önálló hangverseny adott s a Haydn-tól, Hummeltől stb. csodált tehetségnek további fejlesztésével az Eszterházyakon kívül az Amadé, Apponyiak, Erdődyek és Szaparyak főúri családjai törődtek anyagi segély formájában, 1823-ban a 12 éves Lisztet bécsi koncertjén maga Beethoven csókolt a homlokán elismerése jeléül. További stáció a művészt fejlődésében Páris. Virtuóztítása, mely talán soha felül nem ruhatható, itt aratta világra szóló sikereit, háttérbe szorítva nagy előfutárát Thaiberget. A zongora Paganinije 1839-ben a pesti árviskárosítak javára, 1846-ban pedig más jótékony kulturoélokra koncertezett az eskütárisba hozott pesti közönség előtt. Maga Vörösmarthy ír egy lángoló ódát a zongorakirályhoz, természetesen az akkori politikai viszonyokra való hivatkozással: „Hirhedett zenésze a világnak, Bárhova jár, mindig hű rokon! Van e hangod a beteg hazának. A velőket rázó hurokon?”

1848–1862. a virtuóztítás helyett a csendes alkotó munkálkodás életét éli Weimarban. Barátságát és irányelődő társának Berlioz nyomdokaita haladva a programzenét a program alapján írott szimfóniai költeményeivel véglegesen megalapozza s a zenetörténetben ezáltal, valamint hasonló elveket valló későbbi veje, Wagner Richard zenedrámái reformtrákvései érdekében folytatott önfeláldozó tevékenységével a zenetörténetet fordulópontra vitte. Leányának, Wagner Kozima asszonynak most megjelent apjáról írt könyvében olvassuk e szavait: „Wagner Richard géniusz a világitó fáklyám volt. Új művészeti korszakot álmodtam Weimarnak, hasonlót a Károly Ágost korabelihez; Wagner és én lettünk volna korifeusok, mint akkor Goethe és Schiller.”

Valóban Weimarban régen hirdeti Liszt dicsőségét szobra és a Belvedere-Allée és a nagyhercegi park sarkán álló emeletes házacska Liszt-muzeuma: az ő lakóhelye annyi éven át. Megilletődve nézte e sorok írója benne a sok nemes fémből készült emléket és dísz tárgyat, melyek közt a magyar eredetűek sem kerültek ki az ember figyelmét. Itt írta többek közt Esztergomi miséjét, melyet 1856. az új bazilika felszentelésekor maga vezényelt. 1862.

után vallásos szemlélődést folytat Rómában, abbévá lesz, s megírja Szt. Erzsébet oratoriumát 1865-ben a pesti Nemzede 25 éves jubileumára. 1867-ben koronázási miséje kerül Pesten előadásra, 1870-ben ő dirigálja Pesten a Beethoven születésének 100 éves fordulóját, 1873-ban Krisztus e. oratoriumát először Pesten adja elő, két év múlva az új országos m. kir. zeneakadémia elnökgazdája lesz s minden télen Pesten tölt legalább két hónapot a zenei élet irányítása céljából.

1886-ban, 25 évvel ezelőtt, három évvel veje, Wagner után hunyt el Bayreuthban a zongorakirály és zeneköltő fejedelem, ki jótékony célú hangversenyeiből közel egy millió koronát áldozott jótékonyokra, ki 1200 körül opuszszámával valóban emarföldi munkát. Fent említett művein kívül külföldön is nagyrabecsült magyar rapszódiai, magán és kardaljai, zongoraúratái (főleg Beethoven symphoniái, Schubert dalai stb.) egyházi művei stb., az embert arra a kérdésre bírják, honnan vette az időt ehhez, mikor még utazás közben is ujjgyakorlatokat folytatott a Weimán-muzeumban látható olavecinjén?

Arad is kivesszi a részét a méltó ünnepelésből. Csatlakozik az akcióhoz, melyet Zichy Géza gr., a félkezes zongoravirtuóz és komponista indított: Szobrot Lisztnek. Liszt egyik kiváló magyar növendéke Thomán István ny. zeneakadémiai tanár, Dohnányinak, Bartók Bélának stb. mestere körutazást folytat szerte az országban. 20 városban rendezett Liszt-ünnepélyen működik közre díjtalanul azon kikötéssel, hogy a tiszta jövedelem mesterének, Liszt Ferenc szobra javára fordítandó. Aradon e hó 28-án, szombaton este rendezik az aradi Filharmonia Egylet Urbán Ivánnak, Aradvármegye főispánjának védnöksége mellett Liszt-ünnepélyét Thomán és mások közreműködésével. Minthogy a filharmonia zenekar máskor is, s ezidei bérleti hangversenyein is áldoz Lisztnek, ezúttal Liszt zongora és vocális művei kerülnek előadásra egy magyar stílusú, mint az idegen, valamint az egyházi tárgyak közül (Szt. Ferenc legendája.) Ez ünnepélyt Arad tartozik nemzetünk öröknevű fiainak.

* Megy, vagy marad az aradi primadonna? Vasárnapi lapunkban közöltük Diósi Nusinak, az aradi színház primadonnájának azt a nyilatkozatát, hogy őt Márkus Dzsóz a budapesti Vigoperához szerződötette nagyobb fizetéssel, mint Aradon van. Másnap a primadonna oda módosította nyilatkozatát, hogy Márkus csak tárgyal vele, de még nem szerződötte. A Vigopera igazgatója viszont most kijelenti, hogy sohasem tárgyal Diósi-val szerződötés céljából és már két év óta nem is beszélt a kisasszonnyal.

* Két aradi színház növendék. A Rákosi színház növendékei tegnap sztrájkba léptek. A színház növendékei szoktak ugyanis statisztálni a Király és Magyar színházban, amiért esténként 30 fillér, mond harminc fillér fizetést kaptak, Lázár Ölon azonban, Beóthy László titkára, úgy talált, hogy még ezek a harminc fillérkék is sokra rúgnak végeredményben s úgy vélte, hogy a növendékek még meg is károsították a színházat azzal, hogy akkor is felszedték a harminc fillért, mikor azért nem is végeztek semmit. Lázár ezért tegnap tudtára adta a növendékeknek, hogy mindegyikük bizonyos összeget köteles visszatéríteni a színház pénztárába. A növendékek úgy találták, hogy Lázár követelése nem jogos s kijelentették, hogy azt nem is teljesíthetik, sőt ha a titkár ragaszkodik követeléséhez, akkor sztrájkba lépnek s az estére kitűzött Karenin Anna előadásán nem vettek részt. A titkár nem engedett s így a színdarab lövészjelenetében, miután a növendékek tényleg sztrájkoltak, díszitők és a színház művészi személyzete alakította a tömeget. A növendékek azonban nem renitenskedhettek megtorlás nélkül. Ma reggel, mikor megjelentek az iskolában, tudtukra adták, hogy kilencet közülük az iskola igazga-

tósága kizárt. A kizártak közt két aradi fiú is van, Matyó Sándor és Virágh László, Virágh Lajos aradvárosi főmérnök fia. A sztrájkolók kivonultak az iskolából s a Bohém-kávéházat kinevezve sztrájkanyának, ottan ütötték fel sátorfájukat. Egyelőre egy művészestélyt szándékoznak rendezni a jövő héten s azután valószínűleg a Vígsház iskolájába lépnek be testületileg.

* Az aradi Liszt-hangverseny. Szombaton, e hónap 28-án lesz az aradi Filharmonia Egyletnek a Liszt-szobor javára Urbán Iván főispán védnöksége mellett rendezendő Liszt-ünnepélye este 8 órakor a Fehér Keresztben. Arad város és a megye kitűnőségei közül igen sokan váltották meg jegyeiket az imponánsnak ígérkező kulturünnepélyre, melynek jelentőségét teljessé Thomán István ny. zeneakadémiai tanár, a budapesti Liszt-ünnepélyen is oly nagy sikert aratott Liszt növendék, Dohnányi, Bartók Béla stb. világhírű művészeink mestere teszi. Kivüle közreműködik még Somssich Andor zongoraművész, Bing János, a rendező egylet tagja és Kaletzki Vilma zenedei tanár. Az ünnepélyt követő Thomán banketre (a lá carte a Fehér Kereszt teliertjében) a mester személyes tisztelői közül valamint notabilitásaink közül is számosan jelentkeztek. Jelentkezni lehet ma délután 5 óráig az ifj. Klein Mór és Weisz Leó könyvkereskedésében kitett iven. Minthogy az ünnepély jövedelme a Liszt-szobor javára fordítatik, felülfizetések köszönettel fogadtatnak és birlapilag nyugtáztatnak.

* Milliárdos kisasszony. Nagy érdeklődés előzi meg a szombati reprizt, amelyre ambícióval készül a szintársulat operettszemélyzete. Öt évvel ezelőtt játszották utoljára ezt a kedves zenéjű operettet.

* Csiky-ciklus. November másodikán kezdődik az irodalmi ciklus első sorozata. Csiky Gergely három legnagyobb színművét játssza a szintársulat, még pedig 2-án a Nagymamát, 3-án a Cifra nyomorúságot és 4-én Mukányit. A szintársulat nagy előkészületeket tesz, hogy ezek az ünnepi előadások ehhez az irodalmi eseményhez méltóak legyenek. A szerepeket a társulat legjobb erői játsszák, a ciklus bevezetésül pedig Janovics Józ dr. kolozsvári színházigazgató fog rövid irodalmi méltatást mondani.

* A jövő hét műsorából. A jövő hét műsorának egyik legérdekesebb eseménye az Ezred apjának felújítása. Az Ezred apja hétfőn kerül színpadra. Szerdán Mindszentek napján két előadás lesz. Délután Sardou nagyhatású színművét, a Boszorkányt játsszák, míg este Offenbach klasszikus értékű operettjét, a Szép Helenát adják elő.

* „Köztelek Zsebnaptár“ 1912. évre. Szerkesztik: Rubinek Gyula az OMEG igazgatója és Szilassy Zoltán a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége titkára. Két kötet ára 4 korona. A Köztelek ezen gazdasági zsebnaptára jelen kötetével a 18. ik évfolyamába lép. A zsebnaptár két kötetből az első kötet a tulajdonképpeni naptári rész és a gazdasági üzlet körében előforduló minden napi események bejegyzésére szükséges jegyzőkönyvet tartalmazza, a mely a rég bevált rendszertől az idén sem tér el. A Zsebnaptár második kötetét szak-közleményeket tartalmaz.

* Aikos szenvedély. (Az Uránia szenzációja.) Pénteken mutatta be az Uránia színház az Aikos szenvedély című remek mozgófényképet, melyben ismét a fölömulhatatlan Asta Nielsen játsza a főszerepet. Eltekintve a mesteri kompoziciótól, a bámulatba ejtő gazdag dekorációktól és a csodás természeti szépségektől, Asta Nielsen játéka olyan fenomenális tökéletességben ragyog. Asta Nielsené a főszerep, de ellentétben az eddigi norvég fiúkkal, ezen a téren több nagy stílusú művész és művésznő művészi játéka fokozza a hatást és kulminál diadalmas sikerben. Az Uránia publikuma teljes elragadtatással gyönyörködött a mesterműben, melyet még három napig tartanak műsoron. Ajánlatos, hogy az Uránia minden előadásán kellő időben foglalja el helyét a közönség, hogy a premiéren is mutatkozó tolongás elkerültesse. 175

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt“ kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene.

* Átkos szenvedély. (Asta Nielsen az Apollóban). Immár kétségtelen, hogy a vidéken a kinematográfia kulturáját az aradi Apolló-színház dominálja. A legérdekesebb és a legnagyobb szabású mozgóképeket először az Apolló mutatta be s csak aztán kerültek a slágerek a többi mozgószínházak műsorára. Így volt ez a csodás Zieomárral, a Mormon áldozatával s így van ez most az Átkos szenvedéllyel. Az Apolló tüzte először műsorra ezt a megrendítő tárgyu, gyönyörűen felépített háromfelvonásos drámát, melynek bemutatója ma este zajlott le előkelő s nagyszámú közönség jelenlétében. Asta Nielsen látszólag a főszerepet, Camilla táncosnót, aki érzékiségének Átkos szenvedélye végigvezet a boldogság és a győtrődés utain. Asta Nielsen a megtestesült finom érzékiség s így egyéniségéhez jobb szerepet nem is találhat mint Camillát. Mint egyszerű táncosnó nagyralátó vágyainak lépcsőfokán a híres színésznők közé emelkedik. Itt kezdi hősi szépen induló karrierjét Átkos szenvedélye. Féltekenysége miatt Simon orvos agyonlövi a feleségét és ez annyira betegé teszi, hogy nem léphet a színpadra. Betegségéből aztán felépül s szenvedelmes érzékiségével új szerelmet keres a festő karjaiban. Az Átkos szenvedély szombaton műsoron van az Apollóban. 177

Az olasz-török háború.

— Harcok Tripolisz belsejében. —

Távirati tudósítás.

Róma, október 27.

A látszólagos csöndben, de véresen folytatódó olasz-török háború újabb eseményeiről ezek a táviratok adnak ma hírt:

Páris, október 27. A Havas-ügynökség jelenti Tripoliszból e hónap 26-áról: Az olasz csapatok frontját Megri és Burmeliano között az arabok ma reggel nagy erővel megrohanták, de az olaszok sáncait nem tudták bevenni és minden oldalon nagy veszteséggel visszaverték őket. Az olaszok részén néhány ember megsebesült.

Konstantinápoly, október 27. A tripoliszi török parancsnok e hónap 23-iki távirata jelenti a portának, hogy a dernai helyőrség szívós ellentállást fejtett ki és az olaszok nagy veszteségeket okozott. A török csapatok végül egy korábban megállapított terv szerint rendezett visszavonultak egy megerősített helyre.

Konstantinápoly, október 27. Török forrásból származó hírek szerint Bengázitól két órányira keletre partra szállt olaszok harcra keveredtek török csapatokkal és szennusszi önkéntesekkel, akik a Hadade datolya ültetvények mögött megerősített pozíciót foglaltak el. Az olaszok részéről négyszáz ember elesett.

Chiasso, október 27. Az olasz kormány a Bengázi bombázásáról kiadott jelentésében elhallgatott egy kínos incidenst. Az olaszok ugyanis a bombázás megkezdése előtt megígérték az európai konzuloknak, hogy a konzulátusi épületeket kímélni fogják, de ennek ellenére bombázták az angol konzulátus épületét, amelyben Jones angol konzul és a Corriere della Sera tudósítója tartózkodott. Szerencsére senkinek sem lett baja. Az európaiak nagyon meg voltak botránkozva a bombázás miatt.

Konstantinápoly, október 27. A belügy-minisztérium megcáfolja az amerikai flottának az Arkipelágoszból való megjelenéséről szóló híreket. A kommuniké hozzáteszi, hogy néhány nap óta egy ismeretlen hadihajó jelent meg éjszakánként Mytiléne és a szárazföld között. Rövid ideig látható, azután ismét eltűnik.

VÁROS ÉS MEGYE.

A főváros az élelmiszerdrágaság ellen. Budapestről jelentik: A főváros pénzügyi bizottságának ma kellett volna tárgyalni a közlelmező ügyosztály előterjesztését, hogy a főváros tizennégy bódéban árussítsa a nagyban bevásárolt élelmiszert. A bizottság azonban nem határozott, hanem a polgármester javaslatára abban állapodtak meg, hogy a közlelmező bizottság tíz tíz tagjából vegyes bizottságot alakítsanak, amely alaposan megvizsgálja az ügyosztály kalkulációit s ha nem helyesli, hogy a

fővárosban detailban árussítson, javaslatot tesz, hogyan értékesítse a város a bódékat s a beszerzett élelmiszert és mit tegyenek a drágaság enyhítése érdekében. A határozathozatalt megelőző vitában Bárczy István polgármester ismertette az eddigi bizalmas tárgyalásokon történeteket és megállapította, hogy a tanács számitásait Vázsonyi és társai kifogásolták, ami őt vegyes bizottság kiküldésére készítette. Vázsonyi Vilmos is felszólt és a szociálistákkal polemizált.

Boldogtalan mézeshetek.

(Fővárosi levél.)

Pár nap előtt egy budapesti esti lapban kis nyiltér jelent meg, melyben egy budapesti fiatal kávéháztulajdonos felhívást intéz valakibez, akinek nem tudja a nevét, csak annyit tud róla, hogy egy év előtt lakást keresett a VIII. kerületben, ahol is egy hónapos szobában egy urat s egy hölgyet negligésben talált s a hölgy az ajtó mögé ugrott, nehogy a belépő idegen észrevegye. „Jelentkezék az illető, aki az ajtó mögé bujt hölgyet észrevette!” mondja a nyiltérben a budapesti kávé s teljes nevét irta a kis felhívás alá.

Utánajártunk — jelenti a Pesti Futár — hogy mit jelent a feltűnő nyiltéri közlemény s hogy mi van mögötte, miért is tette közzé a kávé s megtudtuk a következőket:

A fiatal, jóra való kávé s fél év előtt nősült s egy tisztességes familia nagyon szép leányát vette feleségül. A leány még fiatal volt, alig huszéves. Szép, elegáns, jómodorn, szelid és dolgos. Szemei olyan ártatlanok voltak, mint a csecsemő, a hangja olyan szelid és halk, mintha zárdában nevelkedett volna. A kávé s nem egy buta ember és nem egy tapasztalatlan vidéki. Ugy érezte, hogy szerencsét csinált, a legjobb asszonyt kapta feleségül. Elvitte fürdőre, egy kis magyar helyre, ahol csöndes és boldog mézesheteket keresett. A harmadik mézesnapon beteg lett a férj. Baja nem olyan természetű volt, amilyent fiatal férjek szoktak kapni és a kávé s azonnal orvoshoz, aki kikérdezte és csodálkozva hallotta, hogy háromnapos férj a kávé s. Az orvos megvizsgálta a fiatal asszonykát is s az ártatlanság szintén beteg volt. Két eset volt. Vagy a férj volt előbb beteg, vagy az asszony. A férj azt mondta az orvosnak, hogy neki nem volt semmi baja, de viszont az asszonynak se lehetett, mert az csak nem tehető fel egy ilyen ártatlan teremetről. S így azután abban állapodtak meg, hogy mégis csak inkább a férj a hibás. S a becsületes kávé s majdnem sirva kért bocsánatot a feleségétől és elhagyva a kis magyar fürdőt, hazajötték Budapestre, az orvoshoz, gyógyulást keresni. Félbeszakadtak a csodaszép mézeshetek, mert ezek a hetek inkább nevezhetők akírminek, mint mézesnek.

De szerencsére a leghosszabb kura se tart tovább három hétnél s utána a fiatal férj boldogan ölelte magához ártatlan hitvesét.

— Bocsáss meg, bocsáss meg, — szölt a férj, — hidd el, ez soha nem fog többé előfordulni.

Az asszonyka megbocsátott, a férj boldog volt, de csak egy héttig. Egy hét múlva újra beteg lett s az orvos kijelentette, hogy az új betegség nem azonos a rézivel, sokkal nagyobb baj és veszedelem és hozza csak el az asszonyt is, meg kell őt is vizsgálni. Az orvosi látélet megdöbbentő adatokat tartalmazott. A szerencsétlen férj nejét azonnal hazaküldte s szülei házhoz s megindította a válópört. S a férj most egész idejét csak annak szenteli, hogy az asszony előéletét kutassa. Az esti lapban is azért tette közre a nyiltér, mert meghallotta, hogy a felesége egyszer egy barátjának a hónapos szobájában volt, be se zárták az ajtót s valaki bejött lakást nézni s az asszony ijedtében az ajtó mögé bujt. Ezt a lakást néző idegent keresi most a sajnálni való férj.

A fekete golyó áldozata.

— Egy szegedi bankhivatalnok öngyilkossága. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 27.

A szegedi és a budapesti rendőrség most egy fiatalember titokzatos öngyilkossága dolgában kutat. Nagyon valószínűnek látszik, hogy amerikai párbaj áldozata, de hogy ki lehetett az ellenfele, eddig még nem sikerült megtudni. Az öngyilkos fiatalember Solti László, Solti Károly szegedi ítélőtáblai bíró fia, a szegedi kézműves-bank tisztviselője. Csütörtökön késő délután ugyanis egy gyári munkás a szegedi Tisza-parton talált egy férfialapot és benne egy borítékot, amelyre Solti László bankhivatalnok címe volt írva. Elvitte a rendőrségre. Ott hamarosan megállapították, hogy Solti László a kézműves-bank hivatalnokja és hogy kartársával, Fehér Ferencel lakott együtt a Révay-utca 20. számú házában.

Kihallgatták Fehér Ferencet. Elmondotta, hogy Solti öngyilkossága nem lepi meg, mert a fiatalember emlegette előtte, hogy megöli magát. Az utolsó időben gyakran kapott Budapestről gépirásos levelet, amelyekben valaki mindig a december tizenötödiki dátumra figyelmeztette.

A fiatalember nagyon izgatott volt ilyenkor. Egy izben beretvéval el akarta metszeni a nyakát, de barátja megakadályozta. Solti ekkor elmondotta, hogy amerikai párbajt vívott, a fekete golyót huzta és december 15-én meg kell halnia. Barátja vigasztalta. Akkor megnyugodott egy kissé. Két héttel ezelőtt azonban kilépett hivatalából s attól kezdve igen kicsapongó életet élt. Szerdán Fehér lakásukon egy revolvert és két öt kilós ólomrudat talált barátjánál.

— Mire való ez? — kérdezte.

— Agyonlövöm magam — felelt Solti. — Ha nem halok meg, beleugrom a Tiszába s az ólomrudak arra való, hogy lehuzzanak.

Fehér iparkodott őt sötét szándékáról lebeszélni és rábírta, hogy utazzon el most Szabadkán lakó édesatyjához.

Az ifju azonban nem ült vonatra, hanem visszatért a városba. Egész éjjel mulatott s úgy látszik, hajnalban követte el az öngyilkosságot a Tisza partján. Három levelet hagyott hátra: Telbisz György szegedi bankigazgatónak, Varga Antal nevű barátjának és atyjának, Solti Károly táblabírónak. A levelekben azt írja, hogy öngyilkossá lett, mert december 15-én meg kell halnia.

A jelek azt mutatják, hogyha a fiatal Solti csakugyan amerikai párbajt vívott, akkor az ellenfele Budapesten lesz, mert innen kapta a figyelmeztető leveleket. Most ezt az ellenfelet keresi a fővárosi rendőrség.

Ma reggel egy ismeretlen ember telefonozott a főkapitányságra s közölte a hatósággal annak a fiatalembernek a nevét, akivel Solti László tavaly decemberben amerikai párbajt vívott és akivel a párbajig igen jó viszonyban volt. Állítólag a párbaj után ez a fiatalember az engesztelhetetlen gyűlölet hangján nyilatkozott Solti Lászlóról, ahányszor csak neve szóba került.

A rendőri nyomozás szerint Solti László, a Magyarországi Pénzügyi Központi Hitelbankjának volt a tisztviselője és kollégáinak szeretetével díszkedhetett. Különösen jó barátságot kötött Hollós Imre Frigyes és Stern László vele egykoru tisztviselőiarsaival, akikkel tavaly ősszel együtt is lakott a Géza utca 4. számú házában. Különösen Hollós Imre Frigyesel volt jó viszonyban, de barátságuk később elhidegült, mert Hollós sokszor kifogásolta Solti László könnyelműségét.

Harag azonban nem volt közöttük és jobban váltak el, mikor Solti Szegedre ment.

Állítólag a belvárosi Kovács-féle tánciskolában egy lipótvárosi fűszernagykereskedő 16 éves szép leányának is udvarolt fővárosi tartózkodása alatt Solti László és lehetséges, hogy azon művésznővendékek valamelyikével vívott amerikai párbajt, akik szintén udvarlaltak a leánynak. A budapesti rendőrség most ezeket a művésznővendékeket keresi.

HIREK.

Lakatos Ottó dr.

a minorita-rend állítólagos reformjáról

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Napok óta foglalkoznak a lapok a ferencendi, kapucinus és minorita szerzetes rendek küszöbön levő reformálásáról és egybeolvasztásáról. A különböző hírek szerint a franciskánusok rendjét beolvasztanák a kapucinus szerzetbe, sőt a minoriták egyesítése is szóba került az újságok hasábjain. Mindezeknek a híreknek német forrása van, de alapjuk nem nagyon sok. A minoriták magyarországi rendfőnöke Lakatos Ottó dr., akit az Aradi Közlöny munkatársa az aradi minorita-rendházban keresett föl, a következőket mondotta:

— Egyáltalán nem tudok semmit arról, hogy a minoritákat be akarnák olvasztani valamelyik szerzetesrendbe. Már pedig ha ilyenminek a gondolatával is foglalkoznának, nekem tudnom kellene róla. Hogy a franciskánusokat a kapucinus rendbe akarnák olvasztani, erről sem tudok. Valószínűtlennek tartom azonban ezt a hírt is. A rendek történelmi fejlődése is ellentmond ennek, mert éppen a franciskánusokból vált ki a kapucinusok és minoriták rendje is. Azután néhány év előtt, XIII. Leó pápa pontosan meghatározta a három rend hatáskörét és ekkor az addig némileg a franciskánusok alá rendelt kapucinus- és minorita-rendek kifejezetten egyenrangúvá lettek a franciskánus renddel. Arról van szó csupán, hogy a magyarországi kapucinusokat is szigorúbb rendszabályokkal látják el. Nem mondhatok különben erről többet, mert nem akarok beavatkozni más szerzetesrend ügyeibe.

— A király egészséges. Bécsből jelentik: Az elmúlt éjjelt a király teljesen zavartalanul üdítő álmokban töltötte. A nátha egyáltalán nem bántotta, légzőszervei a huruttól csaknem teljesen mentesek. A király ma is már reggel négy órakor felrészülve és megerősödve hagyta oda az ágyat és öt órakor jó étvágygyal reggelizett, mire dolgozó asztalához ült. Kerzi dr. udvari orvos a reggeli vizitónál a király állapotát kitűnőnek találta. Konrád bajor herceget a dínérhez ma is meghívták.

— A város az aradi önkéntesekért. Megirtuz, hogy Varjassy Lajos a temesvári hadtestparancsnoksághoz intézett átiratában arra kérte azt, hogy a most beszüntetett aradi önkéntes iskolát a jövő évben újra szervezze. A polgármester ma ismét egy átirattal kereste fel Seefranz Antal tábornokot, temesvári hadtestparancsnokot. Megismételve a város közönségének azt a jogos óhaját, hogy az önkéntes iskolát a jövő évre Aradon felállítsák és kérte továbbá azt is, hogy a most Fehértemplomba bevoalt önkénteseket az iskolai félév befejezte után csak aradi csapattestekhez osszák be gyakorlati kiképzésre.

— Magyar miniszterek bécsi útja. Budapestről jelentik: Lukács László pénzügyminiszter ma délután, Beóthy László kereskedelmi miniszter ma este és Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök holnap reggel Bécsbe utaznak, hol holnap délután a közös pénzügyminiszteriumban közös miniszteri értekezlet lesz a bosnyák vasutak kiépítése tárgyában.

— A költségvetés a pénzügyi bizottság előtt. Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma rövidebb vita után elfogadta az igazságügyi és honvédelmi tárca költségvetéseit.

— A hercegprimás jubileuma. Budapestről jelentik: Pompa, fény nélkül, a legnagyobb csendben ülte meg ma budavári palotájában hercegprimásának huszadik évfordulóját Vaszary Kolos. A jubiláló egyházejedelem gyengékedik, s így nem fogadhatta a hozzá százszámra érkező tisztelőket. Csak régi kedves udvari pspjának, Andor Gyula dr.-nak és Mihályfi Ákos dr.-nak jókívánatait fogadta személyesen. A jubileum alkalmából az esztergomi főegyházmege összes templomaiban hálaadó istentiszteleteket celebráltak.

— Lubomirsky herceg erdővásárlása Arad megyében Két évvel ezelőtt Lubomirsky Casimir lengyel herceg több napig tartózkodott Arad megyében és itt egy nagyobb erdőre alkudozott. Akkor nem tudott megállapodni a vételárban. A herceg azonban nem mondott le arról a tervéről, hogy Arad megye valamelyik nagy erdő birtokát megvásárolja. Ez most meg is valósult. Mittler Izidor dr. aradi ügyvéd — Lubomirsky herceg jogi képviselője — a herceg megbízásából megvette a Lubomirsky által alapított galíciai fatermelő szövetkezet részére az Arad megye és Krassószörénymegye határán lévő kuzanessdi erdősegeket. A szerződést a herceg Stry mellett lévő mherakani kastélyában ma írták alá. A vételárról és az erdősegek nagyságáról, meg tulajdonosairól még nem tudunk meg közelebbi adatokat.

— Törvényhatóságok az obstrukció ellen. Versec városának az obstrukciót elítélő átiratával eddig összesen 85 törvényhatóság foglalkozott, melyek közül 66 elítélte az obstrukciót, ezek közül 20 egyhangú határozattal. Helyeselte az obstrukciót egy törvényhatóság, iratárba tette 7, a napirendről levette 1. Ot törvényhatóság még nem foglalkozott az átirattal.

— Végeladás. Egy általánosan ismert aradi kereskedő cégnek adott ma végeladási engedélyt a rendőrhatalóság. Hoffmann Sándor, akinek a színházépületben van üzlete, a rossz üzletmenetre való tekintettel végeladást rendez hat hónapi időtartammal. Hogy azután is folytatja e az üzletét, azt ma még nem tudja.

— Rablásal vádolt cseléd. Dabrocanból jelentik: Az Angyal-család elleni rablótámadás ügyében több gyanúok alapján elfogták Szél Margit cselédleányt, ki Angyaléknál szolgált. A leány tagadja bűnét.

— Esperantó Aradon. Ma este tartotta meg szép számú intelligens hallgató előtt propaganda előadását a budapesti országos Esperantó-egyesület főtitkára, Marich Ágoston. A nemzetközi nyelvek történelmi fejtegetése után áttért az Esperantó nyelv ismertetésére és meggyőzően adta elő a nyelv könnyen tanulhatóságát, szépségét pedig közbeszótt esperantó költemények elszavalásával dokumentálta. Áttért azután a nyelv gyakorlati használhatóság praktikus haszon és földrajzi elterjedés szempontjából való ismertetésére. A közönség sorában levő esperantóhoz érő fiatalok az előadó kérdéseire esperantó nyelven feleltek, úgy, hogy a hallgatóság a nyelv könnyedségéről maga meggyőződhetett. Végül még hazafias szempontból méltatta az esperantó nyelvet. Az előadás befejeztével többen írták alá a tanfolyamra való jelentkező ívet. Marich különben szombaton 6 órakor kezdi meg tanfolyamát, amelyre még hétfőn is lehet jelentkezni a kereskedelmi akadémiára e célra fentartott helyiségében. A tanfolyam hallgatók egész éven át folyóiratot is kapnak. A helyi csoport hivatalosan a jövő hét folyamán fog diszes ünnepségek keretében megalakulni.

— Nem kellene Amerikának az örejek. New-Yorkból jelentik a legutóbbi magyarországi bevándorlók sorsáról: Az 50 éves özvegy Metzger Éva az arad megyei Zádorlakról érkezett New-Yorkba, hogy vejehez Lashman Sebestyénhez utazzék Cincinnatiába (Ohio), ahol az a Central Avenue 1909. szám alatt lakik. Aggkor miatt állították ki ellene az orvosok bizonyítványt, minélfogva az ellis-landi vizsgáló bíróság visszatartotta.

— Letartóztatott löversenyjátékos. Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta Martin Ferenc 32 éves magánhivatalnokot, ki a Siemens és Schuckert-cégnél volt alkalmazva. Martin még augusztus végén beállított egy nap Dobrin J. és fia fővárosi bookmakerhez s ott egy 12,050 koronáról kiállított Pesti Hazai Első Takarékpénztár betétkönyvre a cég főnökétől, Dobrin Istvántól 5000 koronát kért. Dobrin annál is inkább kölcsönadta a betétkönyvre az összeget, mert Martin az egész összeggel megfogadta az Erzsébet-királyné díjra Rascalt s miután aznap éppen vasárnap volt, a fiatalember azt az üzveget is felhozhatta, hogy a bankból nem kaphatja ki a pénzt. Rascal a versenyt s így Martin a pénzt elvesztette. Másnap Martin levelet írt Dobrin Istvánnak, melyben bevallotta, hogy a betétkönyvre csak 50 koronát tett be s az első három számjegyet hamisította. Azzal biztatta a levélben a bookmakert, hogy nemsokára örökölni fog s akkor majd megfizeti az ötezer koronát s kérte, hogy ne tegyen ellene feljelentést. Dobrin várt egy ideig, majd felszólító leveleket írt. A fiatalember folyton biztatta Dobrint, hogy fizetni fog, de a fizetés egyre késétt, míg végre a bookmaker megunt a dolgot és családja miatt feljelentette Martinat. A rendőrség letartóztatta a megtévedt hivatalnokot, aki bevallotta bűnét.

— A vértanu emléktáblája és az éjjeli borozó. Kolozsvárról jelentik: Egyik kolozsvári ház utcai frontján márvány emléktábla figyelmezteti az utókorra, hogy ott szállt meg harcos utjában pihenőre Nagy Sándor, a vértanu honvédtábornok. Ez emléktábla körül mostanában furcsa fölírású reklámtáblák helyezkedtek el: „Női kiszolgálás!”, „Egész éjjel nyitva.” „Friss ételek és elsőrendű italok” stb. úgy, hogy az idegen, aki véletlenül nem ismerős a történelmi, furcsa véleményével olvasta el a márványba vésett szavakat a hősről, aki olyan vidám helyen tanyázott a nagy harcok alatt, ahol női kiszolgálás egész éjszaka kínálja a friss italokat. Mindenki megütődött eddig a kegyeletsértő bolondos véletlennel, mely egy mostanában megnyitott kolozsvári éjjeli mulató felírásait furcsa közelségbe hozta a komoly márvánnyal. Most végre akadtak, akik komolyan vették Nagy Sándor emlékének e sérelmét. A kolozsvári jogakadémia ifjusága fölkéri a városi tanácsot, hogy a vértanu tábornok emléktábláját helyezze el a Borozó táblái közül a ház tulsó falára. Váry F. János jogász elnök és Lenkey Árpád, az Oivasó-kör titkára a kérést, a többi között azzal okolják meg, hogy november elsején ünnepséget rendez a jogász ifjuság az emléktábla előtt és az ünnepség komolyságát mélyen sértené, ha az egy vendéglő ajtajában folyna le.

— Tizenkétéves betörő. Lippáról jelentik: S. István közbiztonságban élő mesterember, jó hírneve van Lippán, bacsületében makulátlan. Nem ilyen azonban fia András. Alig múlt el tizenkétéves, a temesvári kir. ügyészség máris két rendbeli lopásért vádolta. Folyó évi június 5-én a lippai református templom perselyét törte fel s abból hét korona készpénzt elloptott. Az egyház kára azonban megtérült, mert atyja a hét koronát visszafizette. Folyó év július 1-én pedig az ablakon át bamászott Petrescu György lakásába, s ennek szekrényéből tíz koronát érő zsebórát ellopta és egy koronáért eladta. Ezenkívül a szépművész ifju még négy betöréses lopást követett el, de ezen oseekményeknél még nem volt tizenkét éves s így a kir. ügyészség vádat nem emelhetett. A temesvári kir. törvényszék ma vontta felelősségre S. András két rendbeli lopás büntetése miatt. A gyermek töredelmesen bevallott mindent. Az apa elmondotta, hogy a gyermeket taníttatta, tisztességes embernek nevelte, de ez csak a rosszra hajlik. A kir. törvényszék a fiatalkorú bűnöst javítóintézetbe való internálásra ítélte. Az ítélet jogerős.

— A kereskedők házának. Szemes Soma ur, a Rosenblüh H. és társa cég tulajdonosa, az Aradi Kereskedők Köre házalapja javára 860 (Háromszázhatvan) koronát adományozott. Az adományért ez uton is hálás köszönetet mond Tódeschi Viktor elnök.

— **Sirkövetés.** Az aradi izraelita hitközség, közel hatvan évig működött, felejtethetlen emlékü főjegyzőjének néh. **Rosenberg** Lipótnak monumentális sírmlékét állíttatott, mely emlékoszlopot nagyjából ünnepélyesség keretében a jövő hó elején fogja felavatni. Ugyanezen alkalommal a család a **Radó Károly** uatornak, az oly korán elhunyt, általánosan kedvelt ügyvédnek emelt sírkövét is felavattatja.

— **Eltűntek.** Arad megye hivatalos lapja a következő eltűntek személyleírását közli: **Kecskés József** volt borosjenői mészárossegéd, **Szilágyi István** 22 éves borosjenői születésű volt aradi lakos asztalossegéd és **Karabek Lőrinc** ópálosi asztalosmesterét.

— **Elveszett** péntek este 6-7 óra között a Weitzer János-utca baloldalán a Radó-üzlet és a leányiskola között egy lorgnet. A becsületos megtaláló illő jutalomban részesül. Szántay-iroda, Aulich Lajos-utca 1 sz.

— **Szamosi Elza** operánk nagynevű művésznője elragadtatással beszél a dr. Biró-féle Havasi gyopár krém kitünő hatásáról. E csodás hatású arcszépítő még Amerikai hódító útján is állandóan vele volt. 5093

— **Női zenekar** a Gambrinusban ma és minden este ének- és hangversenyt tart. — **Biró Irén** gordonka és **Naményi Jenő** hegedűművész közreműködésével vasárnap- és ünnepnapokon délelőtt 10 órától 1 óráig, délután 6 órától. 5282

— **Deutsch Sándor** okl. táncitanító 1911. évi november hó 15-én kezdi meg második táncanfolyamát az Ipartestület dísztermében, melyre beiratkozni már most lehet a táncintézetben, vagy **Bercsényi M.-u.** 18. sz. alatti lakásán. — Külön délutáni ifjúsági diák kolon. 5237

— **Gyümölcshirdetés.** Lapunk mai számában megjelenő gyümölcshirdetésre felhívjuk az olvasók figyelmét. Ha hirdetőnél direkt vásárol a közönség, olcsóbban jut az áruhoz, mintha a közvetítő kereskedelmet is igénybe venné.

— **Kitűnő vétel.** 10 koronáért erős őszi cipőt, **Chevreau** vagy box 18 koronáért **Chevreau** vagy box amerikai formájú női és férfi cipőt, barna és fekete színben. 17 koronáért **Chevreau** box, laek és vadászcipőt elsőrendű munka és anyagból; lehet kapni **Moskovits** cipőgyár r. t. fiókraktárában, Szabadság-tér 18. szám. Telefon 218.

— **Perzsaszőnyeg raktáram** Weitzer János-utcaiban, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: **Schwarz Zsigmond.** 4867

— **Könyvtárakat és hangjegyeket vesz** legmagasabb árban **Kerpel Izso** könyvkereskedése. 4871

— **Francia likőrök** legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér **Vojtek és Weisznál.** 4510

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vádirat a merénylő kávé ellen. Ma kézbesítette **Domokos László** vizsgálóbíró **Fränkl József**nek, a merénylő kávésnak az ügyesség vádiratát. A vádirat szándékos emberölés kísérletével vádolja meg Fränkit, melyet azáltal követelt el, hogy **Bogdán Traján** aradi lakos állás nélküli kereskedősegédre egy emberélet kioltására alkalmas revolverrel háromszor rálőtt és **Bogdán** ennek következtében husz napon tul gyógyuló sérüléseket szenvedett. A vádirat azután elmondja, hogy **Fränkl** azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el, a vizsgálat során kihallgatott tanuk azonban ezt nem igazolták be s így a védekezést elfogadni nem lehetett. **Fränkl** által megnevezett 16 tanu azt igazolta, hogy **Bogdán** fenyegető magaviseletet tanusított a vádirattal szemben s hogy a kereskedő segédet általában garázda, összeférhetetlen embernek ismerték. Fontos a védelem szempontjából **Marinka Lyubica** kávéseleány vallomása, ki azonban a tett elkövetése alkalmával már nem állott **Fränkl** szolgálatában. A kávéseleány előadta a vizsgálóbíró előtt, hogy **Bogdán** egy alkalommal leszurással és lövésessel fenyegette **Fränkit**, aki csak úgy menekülhetett a dübörgő ember elől, hogy kiszaladt a kávéházból. A védő kérelmére beszerezték **Bogdán** elbűntetésére

vonatkozó iratokat, melyekből kitűnt, hogy a kereskedősegéd lopás és orgazdaság miatt már büntetve volt s jelenleg is jogerősen hat hónapi fogházra van ítélve. **Fränkl** a vádirat elleni kifogásolási jogával nem él s így a törvényszék az ügyet még a novemberi esküdtzéki ciklusra, november 8-án fogja tárgyalni. Fränkit a tárgyaláson **Nagy Sándor** dr. aradi ügyvéd védi.

§ Megtámadott rendőrök. Ez év június 21-én a Szabadság téren **Kocsis József** rendőrtizedes igazolásra szólított fel egy hangos, beborozott három tagból álló társaságot. A társaságnak egyik tagja, **Fratricevics Ernő** 33. pyalogezredbeli tizedes ezen annyira feldühödött, hogy szidalmazni kezdte a rendőrt, majd bajonettet rántott rá. A rendőr a veszedelmes helyzetben sípjelt adott, mire **Csipak Pál** rendőr sieteti a védelmére. Ketten együtt elakarták venni **Fratricevics**től a bajonettjét, de ekkor a baka két társa, **Mizera József** kőműves és **Tüzes János** ács lefoglák a rendőröket és megakarták akadályozni, hogy azok a tizedestől bajonettjét elvegyék. Végre a rendőröknek sikerült a verekedőket ártalmatlanná tenni és személyazonosságukat megállapítani. **Mizera** és **Tüzes** ellen az ügyesség hatóság elleni erőszak miatt emelt vádat. A mai tárgyaláson a két vádlottat a törvényszék bűnösnek mondotta ki s **Mizera**t egy napi, míg **Tüzes**t egy heti fogságra ítélte. **Fratricevics** ellen a hadbíróóság jár el.

Regula bucsuzik menyasszonyától.

— Utolsó találkozó a törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Miskolc, október 27.

Tegnap este hét órakor, a főtárgyalás berekesztése után, érdekes jelenet játszódott le a miskolci fogház-felügyelő irodájában. Amikor a tárgyalást berekesztették és a publikum eltávozott, **Lengyel Zoltán** odament a távozni szándékozó főtárgyalási elnökhöz és jelentette neki, hogy **Regula Ede** engedelmet kér arra, hogy talán életében utoljára beszélhessen még **Zsókaék**kal. **Geöce Bertalan** a főtárgyalási elnök megadta az engedélyt. A börtönőr az időközben cellájába visszakísért **Regulát** felhívta, hogy ha akar, beszélhet **Zsókaék**kal. A **Zsóka** család leült egy kis lócára. Balra **Zsóka Lajos**, jobbra **Zsóka Lajosné** és a középen **Teréz** ült. Igazán szép, fekete szemű leány. Nagy, érzéki szemek vannak és ennek az egyszerű földmives-leánynak az arcában egyáltalában nincs paraszt vonás. Lukább valami öntudatlan frivolitás van a hóféhér, tejszínű arcán, amelyet érdekesen von be a szem körül a folytonos sirástól származó pirosság. Meleg hangon, könnyezve kezdett beszélni.

— Istenem, istenem, a mióta megtörtént az a szörnyű szerencsétlenség, se éjjelem, se nappal. Folyton sírok. Hogy szeretünk egymást... Ősszel lett volna az esküvőnk, szegény, szegény **Edus**. Érzem, hogy nem fogom soha, soha elfelejteni és hiszem és esküszöm, hogy ő nem lehet bűnös.

Fél perc múlva nyitott az ajtó és bejött **Regula Ede**. Izgató, megrázó jelenet következett.

Amint **Regula** belépett, egyenesen a menyasszonyához rohant, aki kitárt karokkal dőlt elébe.

— Édes, édes, drága, egyetlen **Terézkém**, — susogta iszonyu lelkiállapotban ez a szerencsétlen fiú és a következő pillanatban az ajkuk egy hosszú csókba forrt össze.

A fogházfelügyelő, aki személyesen kísérté fel **Regulát**, szét akarta őket választani, de aztán meggondolta:

— Na jó, jó, — szölet — hiszen nem bánom. Aztán meg úgy sem tehet semmit vele, mert hiszen megvan vassalva.

Válóban **Regula** két lába egy hosszú láncsal van egymáshoz láncolva és a jobb láb egy külön láncsal a balkézhez.

Igy aztán **Regula** még megölelni sem

tudta **Zsókaék**kat. A megrázóan komoly jelenetbe egy kis groteszkuséget osepészet az a látvány, amikor **Regula** ölelés nélkül, lekötött tagokkal osókolta a jegyeasét. Aztán az öregasszonynak osókolta kezét, megosókolta az arcát is. Ugyanez így tett az öreg **Zsóka**val és a hangtalansága mellett talán még ez volt a legmegindítóbb, amikor ez a két férfi zokogva egymásra borult. Aztán halk hangon, reszketve az izgalomtól, beszélni kezdtek.

— **Becsássanak** meg — ez volt **Regula** első szava.

— **Szegény Terézkém**, mi lesz most veled? A leány felzokogott. Semmit sem szölet.

Most felsóhajtott **Regula**:

— Istenem, annyit szeretnék beszélni magukkal, de én nem akarom ezt a borzasztó helyzetet még borzasztóbbá tenni. Nem jut most semmi az eszembe.

Regulát elvitték a börtönőrök és ugyanakkor szegény, szomorú három egyszerű ember, istentudja micsoda érzelmekkel ment ki a törvényszék kapuján.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre f. hó október 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a kör ideiglenes helyiségében (**Hasszinger-utca** 5. sz. alatt) választmányi ülést tart, melyre ezuton meghívja a tagokat, **Tedeschi Viktor** elnök.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Fiume. November 20. és 25. között történik meg az összeírás.

R—a. Nem tudunk rajta segíteni.

B. R. Az ügyirat számát is küldje be, mert anélkül nem tudunk írni érdeklődni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 27.

Két nap óta enyhére fordult az időjárás, mely körülmény az általános mezőgazdasági állapotra kedvező.

A gabonapiac irányszata tartott.

Elkelet a mai piacon:

1000 mm. buza 11.40—11.60

500 mm. uj tengeri 8.00—8.20

Névlages jegyzés:

— mm. rozs 9.20—9.30

— mm. árpa 8.40—50

— mm. zab 8.80—90

Az árak ötven kilogramonként, koronákban irteandók.

— Az aradi piac áraitól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 1-3 fill., 1 drb kalarabé 2-24 fill. 1 drb kelkáposzta 2-10 fill., Tök 1 drb 20-60 fillér. Zöldbab 1 rakás 12-30 fill. 1 kötés retek 4-6 fill., uborka 100 drb. 260-300 fill., zöldpaprika 3-5 darab 4 fillér, 1 rakás spenót 10-16 fillér, 1 rakás sóska 16-20 fillér, 1 kiló paradicsom 5-6 fillér, 1 kiló burgonya uj 9-10 fill., 1 drb. káposzta 6-24 fill., 1 kötés vöröshagyma 6-10 fill., 1 kötés foghagyma uj 8-10 fill., 1 kötés zöldség 6-24 fill., 1 drb zeller uj 2-10 fill., 4-5 drb. tojás 40 fill., 1 liter tej 18-20 fill., 1 csomó tehéntúró 8-14 fill., 1 liter tejfel 1.20-1.40 fill., 1 kiló vaj 260-300, fill., 1 drb rántanivaló csirke 70-100 fill., 1 drb csirke sütni 150-200. fill., 1 drb tyuk 160-200 fill., kappan 1 drb 200-250 1 drb sovány liba 250-300 fill., 1 drb kövér liba 700-1000 fill., 1 drb sovány kacsa 200-250 fill., 1 drb kövér kacsa 400-600 fill., 1 drb pulyka 500-600 1 darab karfiol 50-60 fillér, 1 kiló fehér kenyér 80 fillér, 1 kiló barna kenyér 26 fillér, 1 kiló marha hus 160 fill., 1 kiló leves hus 168 fill., 1 kiló marha hus pecsénye 184 fill., 1 kiló borju hus 240 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sortés hus 192 fill., 1 kiló karaj 216 fill., 1 kiló zsír 184 fill., 1 kiló szalonna 172-240 fill., 1 kiló juhhus 128-136 fill., 1 kiló bányahus 160-180 fillér.

Fog-Krém
KALODONT
 Szájvíz

6913.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Haviratai tudósítás

Budapest, október 27

Készáru.

Kínálat, vételkédv gyenge, 10 ezer mm. 10 fillerre olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli szárlat	2 órai szárlat
Buza 1911. októberre	11 91-11 92	11 78-11 79
Buza 1912. áprillisi	12 04-12 06	11 99-12
Rozs 1911. októberre	10 56-10 57	10 54-10 55
Rozs 1912. áprillisi	10 41-10 42	10 39-10 40
Tengeri 1912. májusi	8 58-8 59	8 54-8 55
Zab 1911. októberre	9 41-9 42	9 37-9 38
Zab 1912. áprillisi	9 37-9 38	9 37-9 38

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményesarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 27.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	11 10-11 15
77	11 15-11 20
78	11 25-11 30
79	11 35-11 40

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	11 00-11 10
Rozs	9 35-9 40
Arpa	8 45-8 50
Zab	8 65-8 75
Tengeri	9 00-9 10
Tengeri (uj)	7 60-7 65

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Október 27. —

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	120 50
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	90 80
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	78 75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	90 80
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92 50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	215.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	153.—
Osztrák járadék papírban	91 40
Osztrák járadék enüstbe	94 25
Osztrák járadék aranyban	115.—
Osztrák koronajáradék 4 ⁰ / ₀	91 35
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19 80
Magyar hitelbank-részvény	888 25
Osztrák hitelintézet részvény	643.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	732 50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19 18
Német birodalmi márka	117 77 ¹ / ₂
London vista	241 12 ¹ / ₂
Páris vista	95 85
20 márkás arany	23 54

Kőbányai sertésplac.

— Okt. 27. —

Október 26. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 166—174 fillérig.

Sertéselészám: 1911. évi október hó 24. napján volt készlet 29415 drb. — 1911. október hó 25-én felhajtott 67 drb, — 1911. október 25-én elszállított 346 drb, — 1911. okt. 26. napjára maradt készletben 29136 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szombaton, 1911. október hó 28 án

C) bérlet.

C) bérlet.

Milliárdos kisasszony.

Operette 3 felvonásban. Francia eszme után írta: Lindau Károly. Zenéjét szerző: Strausz József. Fordította Mérei A.

SZEMÉLYEK:

Stanley Ross	Ladiszlay J.	Felgenbaum	Gyöző A.
Betsy, leánya	Neogrady D.	Turteitaub	Polgár S.
Pavicska Mása	H. Fekete A.	Harmath Évi	Dióssy Nusi.
Bolesláv	Vass Jenő.	Watson	Kulcsár L.
Basaréti	Dr. Beregi S.	Táncmester	Kahler K.
Véry Ákos	Huszár K.	Viktória	Tilgerné T.

Kezdete este 1/2 8 órakor.

URANIA

mezőfőnykép színház.

(Sáros Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1911. október 23.

1. Kis kerékpáros. Mulatságos. — 2. Erőmutatványok. Sport. — 3. Lélek rokonság. Humoros.
4. Átkos szenvedély (Brennende Triebe) 2 felvonásban. Asta Nielsennel.

Előadások 4. u. fél 8 óratól kezdve este 11 óráig.

Selysarak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenés.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi csopadjá

Ma szombaton, 1911. október 28-án:

1. A láthatatlan ellenség. Nevettető.

Átkos szenvedély.

(Brennende Triebe) A Nordisk társulat legújabb szenzációs sláger képe. 1600 meter. A címszerepet Asta Nielsen játssza.

3. Firull megnyerte a főnyereményt. Kacagtató.

Előadások délután fél 8 óratól.

Selysarak: Páholy ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-ső hely 50 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatar. — Buffet.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTTÉR.*

Vidéki takarékpénztárhoz pénzügyintézeti gyakorlatl már bíró

ügyvezető-könyvelő

kerestetik.

Fizetés 2400 korona és lakás. Ajánlatok az Aradi Ipar- és Népbankhoz intézendők. 5194

Felhívás!

Értesítem az érdeklődőket, hogy az Aradon Kosár és Illés-utca sarkán lévő szatócs üzletet özv. Andrássi Ferencné től megvettem.

Felhívom a nevezett hitelezőket, hogy az esetleges követeléseiket alólirottál november 1-ig bejelenteni sziveskedjenek. 5235

Fridmann Jakab,

5235

Fejsze-u. 26.

SPECIALIS

ORVOSI LABORATORIUM

SZABADSÁG-TÉR 2. SZÁM ALATT.

A vizelet vegyi és bacterologiai vizsgálata (gonococcus, coli stb.), spirocheta és ondivizsgálatok, a bőr függelékeinek (haj, köröm stb.) és efflorescentiáinak górcsövi vizsgálata a

WASSERMANN-FÉLE VÉRVIZSGÁLAT

a legnagyobb gonddal és a legmodernebb laboratoriumi segédeszközökkel végeztetnek.

Dr. WERNER SÁNDOR,

urologus és bőrgyógyász. 5220

Írógép vállalatom

József főherceg-ut 7. sz. alá

helyeztem át.

Ziffer Sándor.

A sárvári m. kir.

tejgazdasági szakiskola

világhírű teavaja

Arad és vidékére mindennapi

friss küldeményben miniszteri

engedéllyel kizárólagosan kap-

ható ZÁRAY GÉZA delikatesz

kereskedésében. 5219

GUBER FORRÁS
 A LEGKÖNYNYEBBEN KIMÉRTHETŐ
ARZÉNES VIZ
 VÉRSEGENYSÉG SÁPKOR
 IDEGGYENGESÉG
 ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ
 KAPNATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSRE

KÖLTÖZKÖDŐK FIGYELMÉBE. LOVAS KÁROLY

Ajánlom parkettás lakás, ablak és szőnyeg tisztítási vállalatomat, egyben felhívom a t. közönség b. figyelmét, legújabb módszerrel berendezett **poloska** irtásomra, jótállás mellett, ugyazintén tűzifa felhordást elvállalok naponta a kamrából lakásokba.

Arad, Mihály-utca 86/B.

TELEFON 789.

4437

TELEFON 789.

A lelegegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

Szives tudomására hozzuk a n. é. hölgyközönségnek, hogy az eddig megszerzett pártfogásuk fokozása céljából az őszi árukon feltüntetett szigorúan szabott árakból a mai naptól fogva 10% engedményt nyújtunk.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy 1. évi november 1-től a Karolina-utca sarkán volt Müller-házban

kávémérést kifőzéssel

nyitok. Naponta friss kávé, orosz tea és sütemények, ebéd és vacsora abonnensek elfogadtatnak. Elsőrendű főzőnő és jó kiszolgálás áll rendelkezésre. 5058

Szives pártfogást kér tisztelettel

Garai Károly.

Békéscsabán

egy negyven év óta fennálló, nagy forgalmi helyen, kiváló, jömenetelű

fűszer- és vegyeskereskedés

korlátlan italmérséssel, vendéglői joggal, jó vendégszerzővel, házzal, berendezéssel, más válszlat miatt bármikor

eladó.

Felvilágosítással szolgál:

SCHWARTZ GÁBOR

Békéscsaba. 5189 Telefon 74.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Meitzer János-utca, Minorita-palota.

Zélogédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvásárolhatók vagy más tárgyra átcsereleltetnek

TELEFON 438.

TELEFON 438.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz. (Malrovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

a. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért. 4407

LEGUJABB ÉS LEGFINOMABB COSTÜMKELMÉK MEGÉRKEZTEK!
140—150 cm. szélességben.

Az idény legnagyobb újdonsága **Doubl-kelmék**, amelyek kirakatainkban már megtekinthetők. — A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy külön osztályt létesítünk **fekete és tegethóf** kelmékből, ezek közt különös gondot fordítottunk azon **tegethóf** kelmékre, amelyek a felsőbb leányiskola és polgári iskola növendékeinek valók. Ezen kelméket rendkívül olcsó árért arusítjuk, feltétlen jó minőség szintartó és semmit sem gyürődnek. Ezen kelmék nevei: **120 cm. széles méterenkint: Tisza K 2.60, Abbazia K 3.—, Julia K 3.60. 140 cm. széles: Fiume K 5.**

ROSENBLÜH H. és TSA.

1861

Telefon 162.

Porosz szalon

vasaláshoz darabos uradalmi

jutányos áron kapható

fűtőszén bükkfaszén REUSZ MÓR és FIA
1a porosz és csomagolt faszén
diókoks Aradon, Boros Beni-tér 12. sz.

Telefon 162.

5087

M. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. október hó 1-től.

Arad-Budapest. Table with columns for stations (Állomások) and departure times (Sav., Gy., Tva.) for various routes.

Budapest-Arad. Table with columns for stations (Állomások) and departure times (Sav., Gy., Tva.) for various routes.

Arad-Török. Table with columns for stations (Állomások) and departure times (Gy., Sav., Tva.) for various routes.

Török-Arad. Table with columns for stations (Állomások) and departure times (Sav., Gy., Tva.) for various routes.

Arad-Temesvár-Jászszécsény. Table with columns for stations (Állomások) and departure times (Sav., Gy., Tva.) for various routes.

(Állomások neve eljuttatják.)

PÉTER ANDRÁS földbirtokosnak a szeghalmi határban levő „halasi“ birtokán saját tenyésztésű, eredeti, tiszta 5222

magyar faj 12 drb.

3 éves és 5 darab 2 éves, apaállatnak kiválóan alkalmas

tenyész bika ja

van eladó. Megemlítették, hogy tenyésztő az 1910. évi párisi világiállításon ezért a fajmarháért elismerő oklevelet nyert.

Kézzel szedett, válogatott eladó erdélyi

fajalmák.

Azonnali használatra. Jonathán, Casseli, renett és Bismark alma

50 és 100 kilogrammos csomagolásban. 100 klg.-ként I. 40 kor., II. 30 kor. árban.

Láda, csomagolás nem számítatik külön. — A sepsiszentgyörgyi vasuti állomáson feladva csakis utánvétel mellett.

ifj. NAGY ELEK gyümölcs gazdagságából SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

5226

Ezen árak november hó 8-ig érvényesek.

Kérje kereskedőjétől a 30.000 koronás „Ceres“ díj-pályázat feltételeit.

„Ceres“ ételzsir nagy kincs, tagadója ennek nincs!
Ellenség vagy jóbarát, egynek vallja itt magát.

Legfinomabb teavaj készítése: Sárga, sima, ékony „Ceres“ ételzsir („Ceres“-kockák) és fehér („Ceres“-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevi és nélkül megolvasztandó. Ehez hozzáöntendő nyers tejjel vagy nyers tej, (3/2 kg. „Ceres“-hez 1/3 liter tejjel) minenkutána az egész jól megkavarandó, mialatt a tálat avagy a lábost gyorsabb kihülés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsir megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres“ zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája meg jelentékenyen növeli a keverék jóságát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben lévő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

Villanyszerelő

felvétetik

5202

Koch Dániel

műszerésznél

Deák Ferenc-utca 4.

Szakképzett

kereskedelmi egyesület
titkára, a kinek hosszú,
kereskedelmi irodában
szerzett szakképzettsége van, a délutáni órákra

könyvvezetői és levelezői állást keres.

Megkeresések „Kereskedelmi titkár“ címre kérésnek.

5166

4030—1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Rosztolcs község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. t.-cz., 1889. XXXVIII. t.-cz. és 1894. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat bitelesítésére a helyszíni eljárás nevezett községben az 1911. évi december hó 4. napján d. e. 9 órakor fog kezdődni, ennél fogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a bitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, kik a tkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kiküldött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezése alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886. XXIX. t.-cz. 15-18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ok értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-kedvezménytől is elesnek és

4. azok, a kiknek javára már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszünt jog van nyilvántartásilag bekebelezve ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. jbiróság tkvi hatóság
Nagyhalmagy, 1911. október 25-én.

5221

Kovács, s. k.
kir. jbiró.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezésekkel

szállásokkal

együtt kedvező fizetési feltételekkel
: mellett szerez és szállít :

KOCH DANIEL

üzemelési és telefonberendezési vállalkozó

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Ha olcsón
akar vásárolni

ugy keresse fel
okvetlen mielőbb

Schwartzberger Manó

női felöltő áruházát

ARAD, Vörösmarty-utca 3. alatt,

hol legújabb divatu
női és gyermek

felöltők és szőrmeáruk

óriási választékban feltűnő olcsó
árban kaphatók.

NÉMETH IMRE

cukorka, csokoládé és déligyümölcs különlegességi üzlete

november hó 1-én Arad, Andrásy-
tér 20. (Fischer Eliz-palotában, Központi szálloda mellett)

== megnyílik. ==

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

5209

Németh Imre.

Főüzlet: Forray-utca (Lukácsy-ház.)

Hatóságilag engedélyezett kiárúsítás.

Meglepő olcsó árak-
ban lesz az egész
raktár kiáru-
sítva.

Kérem a hölgyeket le-
hetőleg a délelőtti órák-
ban befáradni, mert dél-
után az igen nagy forga-
lom miatt nem vagyok
képes oly jól kiszolgálni.

Tisztelettel

Hoffmann
SÁNDOR
ARAD,
Színház-épület.

Földbirtokosok!

5044

Folyósítunk gyorsan

a legelőnyösebb feltételek mellett
jutalék előleg nélkül, a becsérték 2/3-áig

TÖRLESZTÉSES JELZÁLOG KÖLCSÖNÖKET ÉS VESZÜNK BIRTOKOKAT PARCELLÁZÁS CÉLJÁBÓL.

Kívánatra főtisztviselőnket személyes tárgyalás céljából saját költségünkre kiküldjük.

PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-üzlet Budapest, Andrassy-ut 32.

Husserl Manó

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték
szerelő bádógos. Készítmo-
dern butor veretet. Fém-
celszolás, galvanizálás.
(Nikkelezés, vörös és sár-
ga rezezés, horgonyozás,
ónozás, aranyozás, ezüs-
tözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

JÖVŐ ÉVI

gipsszükségletet

legelőnyösebben szállít a legmo-
dernebben berendezett

Erdélyi Gipszművek

Sátori Mór

Központi iroda: 6723

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Virág Kálmán

építőmester

elvállalja magán- és bérházak,
valamint nyaralók stilszerű ter-
vezését, művezetését, felépi-
tését és leszámolását. Ugy-
szintén gazdasági épületek,
silos és mindennemű beton és
vasbeton munkák szakszerű
elkészítését iroda és gyár-
telep:

3821 **ARAD,**
Erzsébet-körút 59. sz.
Telefon szám 65.

INGYEN!!

adok gumi-sarkot a nálam vásá-
rolt női cipőkre.

Okt. 31-ig mélyen le-
szállított árak.

Üzletemet nov. 1-én ugyan e házba
áthelyezem és azt megnagyob-
bítva a legfinomabb

női, férfi és gyermek-
cipőkkel,

valamint a legfinomabb kala-
pokkal és

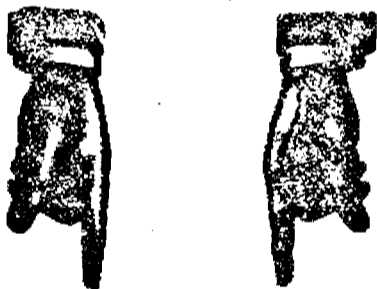
uri divatcikkekkel
felszerelve Aradon még nem létezett.

olcsó árakban

árusítom. Olcsóságomról tessék
meggyőződni. 4011

Iványi Menyhért

cipő raktára ARAD, Forray-utca
(Gr. Hunyady-palota.)

Kereskedelmi iskolát végzett

fiatalember

helybeli részvénytársaságnál

azonnali belépésre

alkalmazást talál.

Irodai gyakorlattal bírók előny-
ben részesülnek. — Ajánlatok
„Gyors munkaerő“ címen a
kiadóhivatalba küldendők.

Ha nem rovatban minden má egy-
sori beiratásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Előfizetés: Hónap 50.- az ill.
Előfizetés: Hónap 50.- az ill.
Helyi hirdetés: 200.- az ill.

Apró hirdetések felvételének a kiadási díjában, vidékről az apró hirdetések postai költségét kifizetik — a hirdetés a szöveg első — vagy legutolsó sorában. Felvételkor a hirdetésnek minden sorában legalább 10 betűvel kezdődnie kell, (a jelképek levételére külön megállapításokkal) a kiadási díj, az árak, a felvételre vonatkozó szabályok az apró hirdetések felvételéről szóló kiadványban találhatók. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkevesebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel írtakat a kiadványban külön díjban kell felvételre venni. Az apró hirdetések elvételére a kiadványban külön megállapításokkal. **ELŐFIZETÉS: HÓNAP 50.- AZ ILL. HÉTFŐI ÉS SZOMBATOS NAPON 200.- AZ ILL.**

LEVELEZÉS.

Női kezek
ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-3329

„Véletlen“-nek
kívánt helyre „Es’i találka“-tól levél ment.

Szőke, barna.
vagy fekete hajfestékek, természetes élethű színekben. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Hölgyeim,
ki lenne hajlandó két jóképű fiatalemberrel megismerkedni, az írjon „Szókék“ jelígre postrestante, Karolina utca. 5233

Ha hull a haja,
használjon magyar haj-perolint, Vojtek és Weisz-tól. III-3329

Csütörtökön
este az Urániából a Kólcsey utca sarokig kísért, lóvonat felszálláskor üdvözölt hölgy diszkrét ösmeretsége lehetséges-e. Választ. „Amor“ jelígre, Főpostarestante jelezve e lapban. 5231

Elragadtatással
beszélnek mindenütt a „Molly“ kézfínomító kitűnő hatásáról. Egy üveg ára 1 korona. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Komoly
volt. Nem ismertem meg. Máskor ne legyen olyan rideg Papi. 5258

6 drb. eredeti
angol gummí óvszer 2 kor. Földes Kelemennél. I-4731

„Letört róza.“
Fenti jelige alatt azon hölgy ismerettségét keresem, aki észrevette, hogy állandóan megszóli-tani. „Sétáló.“ 5257

607.
Higienikus gummi-ujdonság a legjobb, 6 drb. 3 kor., 12 drb. 5 kor. 50 fill. Egyedárusítás Aradon: Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

OKTATÁS.

November 1-én
új gépirási, gyorsirási és könyvvel-teli tanfolyam veszi kezdetét. Tart 3 hónapig. Beiratkozhatni az egyes szakaszokra is lehet. Díjtalan biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál, József főherceg-ut 7. 4904

Ha megfázott
ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-3329

ALKALMAZÁST NYER.

Egy mérlegképes
könyvelőt keresünk november 1-ére. Ajánlatokat bizonyítvány-másolatokkal és fizetési igényekkel az Arad-Hegyaljai Borpincészetnek kéretnek. 5234

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú nő,
kinek 7 éves fia van és aki a főzés, varrás és mindenféle házi teendőket önállóan vezetheti, gazdaszonyi vagy főzőnői állást keres, helyben, vagy vidéken, csekély fizetés mellett. Cim a kiadóban. 5174

Keresztény lüszter, rövidárus
segéd azonnali belépésre állást keres. Szakáts Árpád, Aninosza (Hunyadm.) 5228

Egy óvadékképes
nős korcsmáros percentes kimérői állást keres. Cim Engelhart János Branyest, (u. p. Facset.) 5190

ÜZLETEK.

12 év óta fennálló
jóforgalmu vegyeskereskedés 3 szobás lakással és mellékhelyiségekkel más vállalat miatt november 1-ére átadandó. Bővebb felvilágosítást a tulajdonosnál Iszpravnik Livius Kürtös, (Arad m.) 5144

Kiadó
sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba, Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

Egy már 20 év óta fennálló
és jömeneteli fűszer-, festék- és anyagárukereskedés megyei székhelyen 1912. áprilisra, esetleg előbbre is, más vállalat miatt átadó. Szükséges tőke 40—50000 korona. Ugyanott az üzlet közelében egy jó lakóház is kapható. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 6711

Vételekre keresek
egy jóforgalmu vegyeskereskedést, mely dohány és korlátlan italár-rési engedéllyel bír, komoly eladókát felkérem, sziveskedjenek részletesen feltételeiket velem közölni. Cimem: Ponta Demeter kereskedő, Ópécska. 5211

INGATLAN.

Modern magánház eladó,
Kapa-utca 45. b., szép uri lakás, minden kényelemmel, árnyas udvar, szőlőskert. Értekezhetni a déli órákban 3-ig ugyanott. 5010

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás“ rovatát használja

Aradi Cipészek
Termelő Szövetkezete fióközlete: Csersömön, Weinberger Menyhért. 8451

Uj női kalap divatterem.
Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívom Arad, Forray-utca gr. Hunyady-palotában megnyitott és modernül berendezett női kalap divattermemre, ahol legelegánsabb őszi és téli bécsi és párizsi modell kalapok dus választékban legolcsóbb árakban kaphatók. Kitűnő tisztelettel Havas Gizella 4931

Földes „Margit-puderje“
legjobb legártalmatlanabb arcz-por doboz 1-20 I-4731

Karácsonyról
visszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiárúsítva Ingusz I. és Fia könyv és papírkereskedésében Andrásy-tér 16. Maurer-féle kilométer automobil- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

Tea törmelék
finom, zamatos legolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-3329

Bortermelők
a törvény által előírt bornyilvántartási könyveket Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz., telefon 308. sz. szerezhetik be. 2551

Yost 10. sz.
írógép, teljesen jókarban, olcsón eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 5225

Athalmi vételek.
Imakönyvek, rózsafűzér, szent és világi kepek rozettáz, vagy lapban. Levélpapír legolcsóbban. 112000 kötet kölcsönkönyvtár havonként K 1-40, vidékre K 2 - feljebb, kötetenként 10 fillér. Krausz Paulin, színház-épület. 4181

Rum compositio
jó házi rum előállítása Vojtek és Weisznál. III-3329

KIADO LAKÁS.

4 szoba,
elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Batthyány-utca 38/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a hármester-nél. 4865

Boros Beni-tér 20. számú
Laendler-féle bérházban 2 üzlethelyiség f. é. november 1-től kiadó. Bővebb értesítést Laendler irodája nyújt. 5074

A peloska
teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-3329

KÖLÖNFÉLE.

Hallé! Hallé!
Hívja csak a Gyorsfutárt. 848. Telefon szám. 5224

Wertheim Jenő
English House uri szabó műterme Arad, Boros Beni tér 6. 5229

Dr. Schweimmer tanár
hintő pora szárít, szagtalanít úgy felnőtteknek mint kisdeteknek legjobb, 70 fillér Földes Kelemennél. I-4731

Ha butorozott szobát keres,
vagy kiadni akar, la lakást keres, vagy kiadni akar, ugy forduljon a Gyorsfutár vállalathoz. Telefon 848. Atzél Péter-u. 1. 5223

Központi vendéglő
Kurticson százalékra kiadó. 5134

Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat ::

Telefon 848.
Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám. (Zrínyi-utcal oldalon.) 8412

Ha nem jöli egyik
a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-3329

Csillárok, Villamos felszerelések legolcsóbban Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (At utca)

Kossak Sándor
fényirdája
Arad, Weitzer János-utca 3.
Felvételek naponta 9-6 óráig.

5683

Női felöltők

Óriási választék legújabb őszi és téli újdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott árak.

4147

Radó Gyula

új divatáruháza Arad, Andrassy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.